ЗАХОДНЕБЕЛАРУСКАЯ ГРАМАДЗКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.

ПАГОНЯ

№ 34 (133) 8 - 14 верасьня 1995 г. Кошт 600 рублёў

УЛАДА ПАРУШАЕ ПРАВЫ ЛЮДЗЕЙ - ст. 2.

ДАРОГА Ў БЕЗДАНЬ. ДЗЕ ВЫЙСЬЦЕ? - ст. 3.

ДЗЕНЬ БЕЛАРУСКАЙ ВАЙСКОВАЙ СЛАВЫ - ст. 4.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАНЬНЯ НА ТЫДЗЕНЬ: Менск - Варшава - Масква - Санкт-Пецярбург.

ГРЭБУЮЧЫ СЬВЕТЛАФОРАМІ

ТАК ДЗЕЙНІЧАЕ ПРЭЗІДЭНТ ПРЫ КІРАВАНЬНІ ДЗЯРЖАВАЙ

«Вайна пад коўдраю» - менавіта такую тактыку выбраў прэзідэнт у адносінах да Вярхоўнага Савету, які на гэтым тыдні, згодна Закону, сабраўся на чарговую сесію. Уладай рабілася ўсё магчымае і немагчымае, каб дэпутаты *на сесію не сабраліся*.

Але сесія адкрыла сваю работу. Дэпутаты моўчкі праглынулі адсутнасьць фінансаваньня, пазбаўленьня дэпутацкай недатыкальнасьці і дыпламатычных пашпартоў. Нават тое, што без зацьверджаньня Вярхоўным Саветам безымянныя «завхозы» прымацавалі ў Авальнай зале герб, які нагадвае прычоску прэзідэнта, не выклікала супраціву.

І прэзідэнт замітусіўся... Убачыўшы, што інфармацыйная блакада не спрацоўвае, што палітычныя інтрыгі і правакацыі не прыносяць пажаданага плёну, што заканадаўчы караван дзелавіта і спакойна рушыць наперад, прэзідэнт пайшоў на беспрэцэдэнтны крок, адклікаўшы 10 сваіх законапраектаў. Сярод іх - зьмены ў падаткавае заканадаўства, хібы якога штодня кладуць эканоміку Беларусі на лапаткі.

Сапраўдным скандалам стала тое, што не адгукнуліся на запрашэньне парламанту даць справаздачу прэм'ер-міністр М.Чыгір і мірністр фінансаў П.Дзік. Сэнс іхняй адмовы - не дазволіў «усенароднаабраны». Выходзіць, можна па чатыры месяцы не плаціць рабочым зарплату, давесьці людзей да голаду, а патлумачыць навошта гэта робіцца няма ні ахвоты, ні загаду.

Учора кіраўнік Адміністрацыі прэзідэнта Л.Сініцын у сваёй прамове даў дакладна зразумець, што Аляксандр Рыгоравіч нікога не дапусьціць да начальніцкага штурвала і ў сваёй дзейнасьці будзе кіравацца не заканадаўствам і Канстытуцыяй, а нейкімі дамовамі няведама з кім пра тое, што Вярхоўны Савет больш працаваць не павінен.

Шчыра кажучы, можна было б не зьвяртаць увагі на гэтую вазьню, якая ня мае нічога агульнага з інтарэсамі народу і дзяржавы. У такіх выпадках звычайна кажуць: «Абое рабое». Іншая справа, што на Захадзе, дзе 12 верасьня канчаткова павінна вырашыцца пытаньне аб выдзяленьні Беларусі другой часткі крэдыта STAND BY, якога так упарта дамагаецца збанкрутаваны ўрад Лукашэнкі, вельмі падазрона глядзяць на падобныя выкрунтасы. Яно й зразумела - аддаваць свае грошы ў рукі людзей, якія не жадаюць сябраваць з законам і цывілізаванымі традыцыямі парламантарызму, выглядае неразумным. У выпадку ж, калі Вярхоўны Савет прыме Заяву пра тое, што ён не кантралюе бюджэт (а гэта ўжо ясна нават без заявы), то справа атрыманьня гэтага крэдыту ды іншых інвестыцыяў выглядае зусім нерэальнай.

Усё нічога, але ж зімы ў нас надта халодныя. Без ацяпленьня і гарачай вады ў кватэрах будзе даволі цяжка жыць.

Мікола МАРКЕВІЧ.

ВЯРТАНЬНЕ СЬВЯТЫНІ

8 верасьня ля старажытнай Каложскай царквы на сваё месца будзе ўстаноўлены мемарыяльны знак «Пагоня на Грунвальд», прысьвечаны памяці ўсіх загінуўшых змагароў за Бацькаўшчыну.

Нагадаем, што напярэдадні Дзядоў 1994 года, аналагічны знак быў сарваны з камня і скрадзены невядомымі да гэтага часу злодзеямі. За справу аднаўленьня мемарыяльнага помніка ўзяліся сябры БНФ, якія выдаткавалі свае сродкі. Новы знак зусім бескарысна зрабіў гарадзенскі мастак сп.Гладухоў. Урачыстасьці з нагоды адкрыцьця і асьвячэньня «Пагоні на Грунвальд» пачнуцца ў 18 гадзін.

В.Р.

НЕМЕЦ СКАЗАЎ «БЮРАКРАТЫЗМУС»

Павагаўшыся паміж «Лідсельмашам» і аналагічным расейскім прадпрыемствам з Каломны, прадстаўнікі нямецкай фірмы «Нівёнер» зноў прыступілі да спробы куплі акцый Лідскага завода.

Праўда, пакуль немцы разглядалі расейскі варыянт, у заканадаўстве Беларусі нічога не зьмянілася, таму выдыхнуўшы скрушнае «бюракратызмус», яны зноў рушылі па калідорах беларускай улады.

Язэп АБУХОВІЧ.

ДАЧАКАЛІСЯ

Як паведамляла «Пагоня», да канца бягучага года ўсе тэлефоны Горадні будуць пераведзены на пачасовы ўлік платы за размовы па мясцовай тэлефоннай сетцы.

З 11 жніўня кожны гарадзенец-уладальнік тэлефона, нумар якога пачынаецца на лічбу «6», за кожную хвіліну размовы па гораду плаціць 30 рублёў. І роўна праз месяц такі ж лёс чакае абанентаў, тэлефоны якіх уключаны ў АТС-5.

Нагадаем, што захоўваецца і абанементная плата за карыстаньне тэлефонам.

А.ДУК.

ЯК «РЫТМУ» ЗЬБІЛІ РЫТМ

Непрадуманае рашэньне беларускага ўраду аб уводзе транзітнага падатку істотна адбілася на нашай эканоміцы і ня толькі на ёй. Некаторыя эўрапейскія краіны абмежавалі ў адказ уезд на сваю тэрыторыю беларускіх транспартных сродкаў. Днямі ахвярамі гэтых рашэньняў сталі хакеісткі гарадзенскага "Рытму".

У мінулым нумары газеты мы паведамлялі, што гарадзенскі клуб па хакею на траве «Рытм» накіраваўся ў Італію для ўдзелу ў прэстыжным міжнародным турніры. Справа, аднак, скончылася канфузам.

(Заканчэньне на 8-й старонке.)

«КРУГЛЫ СТОЛ» ГРАМАДЗКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ

30-31 жніўня ў Менску ў штаб-кватэры Беларускага Фонду падтрымкі дэмакратычных рэформ адбыўся «круглы стол» на тэму «Прававыя асновы стварэньня і функцыянаваньня грамадзкіх арганізацый на Беларусі». Яго арганізавалі Фонд імя Л.Сапегі і Агенцтва міжнароднага разьвіцьця ЗША (Фонд «Эўразія»).

У «круглым стале» прынялі ўдзел каля 40 прадстаўнікоў недзяржаўных грамадзкіх арганізацый з усіх рэгіёнаў краіны. Супрацоўнікі і эксьперты Фонда імя Л.Сапегі азнаёмілі прысутных з роляй грамадзкіх арганізацый у станаўленьні і функцыянаваньні грамадзянскага грамадзтва, заканадаўствам Беларусі аб грамадзкіх арганізацыях, патрабаваньнямі да афармленьня дакумантаў для рэгістрацыі грамадзкіх арганізацый. Акрамя таго, увага была засяроджана на патрабаваньнях міжнародных фондаў да заявак на атрыманьне грантаў грамадзкімі арганізацыямі, роляй «грамадзянскіх ініцыятыў» у сацыяльна-эканамічным разьвіцьці ЗША, некаторых іншых пытаньнях стварэньня і дзейнасьці грамадзкіх арганізацый.

Удзельнікі «круглага стала» у сваіх выступах спыніліся на праблемах дзейнасьці недзяржаўных грамадзкіх арганізацый на Беларусі. У прыватнасьці адзначана, што сацыяльна-палітычная сітуацыя, якая склалася ў краіне, аўтарытарныя тэндэнцыі ў палітыцы прэзідэнта і яго структур, ціск на свабодныя сродкі масавай інфармацыі прыводзяць да сацыяльнай пасіўнасьці насельніцтва. А гэта ўскладняе дзейнасьць грамадзкіх арганізацый. Неадпрацаванасьць некаторых форм беларускага заканадаўства, якія ўскладняюць працэдуру рэгістрацыі, адсутнасьць ільготнага падаткаабкладаньня ў адносінах да непрыбытковых грамадзкіх арганізацый таксама стварае цяжкасьці ў функцыянаваньні «трэцяга сектара».

Удзельнікі «круглага стала» выказаліся за стварэньне рэспубліканскага каардынацыйнага цэнтра недзяржаўных грамадзкіх арганізацый. Ён бы мог кансультаваць арганізацыі па прававых, фінансавых і іншых пытаньнях, валодаў бы банкам інфармацыі, неабходнай для прадстаўнікоў «трэцяга сектара» на Беларусі.

Мяркуецца, што Фонд імя Л.Сапегі пры падтрымцы Фонда «Эўразія» мяркуе працягнуць працу з недзяржаўнымі грамадзкімі арганізацыямі ў рамках праграмы «Грамадзянскае грамадзтва».

Ул.інф.

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

ЗЯНОН ПАЗЬНЯК: «ДЗЯРЖАВА - НАЙВАЖНЕЙШАЯ КАШТОЎНАСЬЦЬ»

3-га верасьня Горадню наведалі дэпутат ВС РБ, старшыня Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне» Зянон Пазьняк, міністр эканомікі і фінансаў ценявога ўраду Анатоль Станкевіч і адказны сакратар управы БНФ Вячаслаў Сіўчык. Падчас паездкі яны сустрэліся з актывам Фронту, правялі прэс-канферэнцыю. У абласным драмтэатры адбылася сустрэча з грамадзкасьцю. Нягледзячы на неспрыяльнае, дажджлівае надвор'е, жадаючых паслухаць сяброў апазіцыі было шмат. Не ўсім нават хапіла крэслаў у зале і некаторыя былі вымушаныя стаяць у праходах.

З.Пазьняк засяродзіў увагу на апошніх падзеях у краіне. Па яго словах, 12 красавіка, калі ў будынак парламанту былі ўведзеныя войскі, на Беларусі «адбыўся путч і быў устаноўлены аўтарытарны рэжым». Далейшае разьвіцьцё падзей, калі сілавымі метадамі была падаўлена забастоўка работнікаў Менскага метрапалітэну, схопленых, нават не арыштаваны, а схоплены, прафсаюзныя дзеячы, дэпутат парламанту С.Антончык, толькі пацьвердзіла гэта. Вынікам стала падпісаньне напярэдадні 1 верасьня прэзідэнтам указа «Аб некаторых мерах па забесьпячэньню стабільнасьці і правапарадку ў Рэспубліцы Беларусь», палажэньні якога прыпыняюць дзейнасьць Свабоднага прафсаюзу, іншых прафсаюзных арганізацый і дзеяньне артыкулаў закона, якія датычаць дэпутацкай недатыкальнасьці. З.Пазьняк адзначыў, што «няма такой нормы прыпыняць законы, законы стаяць вышэй за ўказы, пастановы і абавязковыя да выкана्ньня ўсімі». Ігнараваньне гэтага сьведчыць пра тое, што «рэжым робіць стаўку толькі на сілу», а тое, што зараз адбываецца, можна было ўбачыць дзесяць гадоў таму ў фільмах пра Лацінскую Амерыку. «Але, калі б нашае грамадзтва было хаця б крыху кансалідаванае, каб нашы людзі паважалі сябе..., ад гэтага рэжыму паляцела б толькі пер'е. Так ці йнакш, рана ці позна грамадзтву давядзецца сказаць сваё слова, скажа і эканоміка. У той жа час ніякая палітыка ня вартая і ломанага гроша, калі загіне хаця б адзін чалавек», - сказаў З.Пазьняк.

Лідар Фронту ня лічыць, што свабода павінна быць абавязкова аплочана крывёю. Таму адзначыў: «Я выступаю за разумную палітыку, за разумную кансалідацыю дзеяньняў людзей. Сутнасьць ня ў тым, што няма ахвоты, а ў тым, што нашае грамадзтва раскансалідаванае. Таму нават ахвяры не прынясуць жаданага выніку». І нельга кіравацца *прынцыпам, што для дасягненьня мэты ўсе* сродкі добрыя, бо гэта супярэчыць і хрысьціянскай, і ўсёй чалавечай практыцы».

«Дзяржава - найважнейшая каштоўнасьць», - лічыць З.Пазьняк. І пакуль народ гэтага не ўсьвядоміць, нічога не будзе. А такое ўсьведамленьне магчымае толькі тады, калі мы будзем салідарнай нацыяй. Стаць жа ёй магчыма, усьвядоміўшы нацыянальную ідэю. Меркаваньне, што можна пабудаваць сваё шчасьце, калі ў няшчасьці дзяржава - «вялікая ілюзія». Калі чалавек думае толькі пра сябе, у яго не баліць душа за нацыянальныя інтарэсы, то дзяржавы ў яго ня будзе. І ім будуць кіраваць «чужыя» ў сваіх інтарэсах. Прыйдуць і забяруць яго парсючкоў, накладуць падаткі на яго зямлю, яго хату, яго жонку і г.д. Пачне супрацьцьстаяць - пасадзяць у каталашку. І ніхто яго не абароніць. Бо няма дзяржавы, няма тых заканадаўцаў, якія будуць абараняць яго інтарэсы. Ня дзіўна, што кожны народ імкнецца стварыць дзяржаву, маючы нацыянальную ідэю аб'ядноўцца вакол яе. Робіцца гэта дзеля таго, каб прымаліся законы, якія абароняць яго грамадзянскія правы, правы ўласьніка, абароняць вынікі яго працы. Таму і дзеля пасьпяховага правядзеньня рэформ, на думку З.Пазьняка яна, патрэбная нацыянальная кансалідацыя вакол нацыянальнай ідэі, што не магчымае без нацыянальнай мовы.

На жаль, як падкрэсьліў лідар БНФ, улады працягваюць дзейнічаць не на карысьць Беларусі. Так, у пачатку года былі падпісаны з Расеяй пагадненьні, якія датычаць мытні, мяжы, фінансава-прамысловых груп, транзыту, вайсковых пытаньняў і іншыя дакументы, якія супярэчаць нацыянальным інтарэсам Беларусі, падрываюць яе дабрабыт. І толькі на транзыце, па словах З.Пазьняка, губляе каля двух мільярдаў долараў штогод, а адкрыцьцё межаў прывяло да таго, што на Беларусь «хлынулі крымінальныя элементы з Расеі, і гэта ўжо адчулі работнікі міліцыі».

Што датычыць ініцыятывы правядзеньня «круглага стала», у якім маркуецца ўдзел буйных палітыкаў, лідараў партый і арганізацый, то З.Пазьняк паведаміў, што на яе Фронт ніхто пакуль не запрашаў. І ўвогуле невядома, ці прыме ў ім удзел БНФ. Калі папярэдне будуць распрацаваны рэгламант, сфармуляваны тэмы, якія будуць абмяркоўвацца, і калі нарэшце ад мерапрыемства будзе якая-небудзь карысьць дзяржаве, то ад Фронту будзе назіральнік. Акрамя таго, «круглы стол» павінен праводзіць Нацыянальны цэнтр стратэгічных ініцыятыў «Усход-Захад», які выступіў з ініцыятывай яго правядзеньня. У адваротным выпадку магчыма альбо прысутнасьць назіральніка ад БНФ, альбо наўдзел увогуле. Не вызначыўся таксама ні Фронт, ні яго лідар наконт удзелу ў паўторных выбарах у Вярхоўны Савет, хаця такі варыянт прапрацоўваецца. Цікава, што З.Пазьняку прапанавалі вылучыць сваю кандыдатуру ад Горадні.

Сябры апазіцыі вялі таксама гаворку наконт эканамічнай сітуацыі ў краіне. А.Станкевіч прывёў прыклады яе пагаршэньня, у прыватнасьці, адзначыў працяг падзеньня аб'ёмаў вытворчасьці ў шэрагу галін прамысловасьці, зьніжэньне паставак прадукцыі на экспарт і, як вынік, валавага ўнутранага прадукту. На жаль, як падкрэсьліў ён, каб сказаць, што прэзідэнт выканаў абяцаньне стабілізаваць нацыянальную валюту, былі кінуты ўсе намаганьні. А гэта прывяло да таго, што хуткасьць абясцэньваньня працы суправаджаецца падзеньнем аб'ёмаў вытворчасьці, вызваленьнем рабочай сілы і поўнай нездольнасьцю дзяржавы аказаць беспрацоўным дапамогу. Дзяржава па-просту забараняе дырэктарам прадпрыемстваў звальняць работнікаў. «Некампетэнтнасьць нашага кіраўніцтва накладваецца на авантурны папулізм. У эканоміцы гэта самае вялікае злачынства. Палітыка, якая зараз праводзіцца ў вобласьці макра- і мікраэканомікі, тоіць у сабе надзвычай вялікія цяжкасьці і праблемы праз вельмі непрацяглы час. Той узровень супрацьстаяньня, які прадэманстравалі работнікі метро, стане аб'ектыўнай рэальнасьцю для большасьці прадпрыемстваў. Умяшальніцтва ў эканоміку, некампетэнтнасьць, пагражае вялікімі бедзтвамі і для народу, і для кіраўніцтва», - падкрэсьліў А.Станкевіч.

Гаворачы пра ўказ аб аб'яднаньні «Беларусбанка» і Ашчадбанка, эканаміст сказаў, што ў выніку гэтага парушана як мінімум чатыры законы. І гэта ня можа апраўдаць той факт, што ў дзяржавы няма грошай, каб плаціць пеньсіі, дапамогі, фінансаваць стратныя нізкарэнтабельныя прадпрыемствы і стратную сельскую гаспадарку, нежаданьне перад выбарамі запускаць друкарскі станок. «Гэта вялікая дубінка, якую паказаў прэзідэнт, іншым банкам - бумеранг, бо ўдарыўшы па банках, ён ударыў па краіне ўцэлым і па сабе як кіраўніку выканаўчай улады. Якая краіна, які прадпрымальнік у сьвеце адважыцца інвеставаць у эканоміку грошы, тэхналогіі, калі тут такія дзікія спосабы кіраваньня вытворчасьцю», - сказаў А.Станкевіч. Ён падкрэсьліў, што БНФ стаіць на пазіцыях нацыянальнага бізнэса і разглядае ўказ як грубейшае ўмяшальніцтва ў дзеяньні камерцыйных банкаў. А З.Пазьняк расцаніў яго вынікі як «разбой, захоп прыватнай уласнасьці».

Сябры апазіцыі зьвярнулі ўвагу таксама на іншыя аспекты жыцьця краіны, адказалі на шматлікія пытаньні. Па словах лідара БНФ, хаця Фронт і занепакоены сітуацыяй на Беларусі, але ўцэлым яна павінна скончыцца аптымістычна, і зазначыў: «У рэжыма, які існуе на Беларусі, няма ні палітычнай, ні эканамічнай перспектывы. Рэформы ня йдуць, робіцца стаўка на сілу. Але яшчэ нікому, ніводнаму дыктатару, ніводнаму авантурысту не ўдалося сілай прымусіць чалавека ня есьці».

Цікава, што пасьля сустрэчы з Зянонам Пазьняком сябрамі Народнага Фронту пажадалі стаць 35 чалавек.

Д.АЛЕГАЎ.

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ ЎЛАДА ПАРУШАЕ ЗАКОНЫ І ПРАВЫ ЛЮДЗЕЙ

Заява Сакратарыяту Управы БНФ «Адраджэньне»

Эканамічная палітыка рэжыму, які кіруе нашай краінай, церпіць правал. Гэта пры тым, што большасьць насельніцтва ня мае магчымасьці зарабіць нават на харчаваньне. Але справядлівая барацьба людзей за свае інтарэсы штурхае ўлады не да правядзеньня эканамічных рэформаў, скіраваных на аздараўленьне эканомікі і рост народнага дабрабыту, а да гвалтоўнага падаўленьня гэтай барацьбы. Прэзідэнцкая ўлада расправілася з метрапалітэнаўцамі, кінула за краты рабочых лідараў прафсаюзаў і рабочых-дэпутатаў, нягледзячы на гарантаваную ім Канстытуцыяй недатыкальнасьць.

Цяпер рыхтуецца расправа над усімі, хто здольны адстойваць інтарэчы народу. Прэзідэнцкі ўказ N 336 «Аб некаторых мерах па забесьпячэньні стабільнасьці і правапарадку ў Рэспубліцы Беларусь» імкнецца спыніць дзейнасьць і патрабуе забароны Свабоднага прафсаюзу. Каб развязваць сабе рукі для расправы з рабочымі дэпутатамі, Лукашэнка антыканстытуцыйным указам хоча адабраць у дэпутатаў найважнейшыя паўнамоцтвы, якія дазваляюць ім адстойваць правы людзей і пры гэтым не баяцца сваволі начальства і судовай расправы. Указ зьяўляецца антызаконнай спробай юрыдычна замацаваць дыктатуру ў Беларусі.

Мы спадзяемся, што Канстытуцыйны суд Беларусі нарэшце дасьць належную праўную ацэнку безупынным парушэньням Канстытуцыі, законаў і правоў чалавека, якія беспакарана творыць прэзідэнцкая ўлада. Калі ён змаўчыць - пры дыктатуры ані Канстытуцыі, ані Канстытуцыйнаму суду ня будзе месца.

Мы перакананыя, што міжнародная супольнасьць узьніме голас пратэсту супраць стварэньня ў цэнтры Эўропы запаведніка бясправ'я і галечы.

Мы ўпэўненыя, што ўсе сумленныя людзі Беларусі, разумеючы, куды вядзе нашу краіну рэжым Лукашэнкі, праявяць салідарнасьць у абароне дэмакратыі, свабоды, правоў чалавека і незалежнасьці краіны.

1 верасьня 1995 г.

РЫБА ГНІЕ З ГАЛАВЫ

зварот да Прэзідэнта Беларусі

ШАНОЎНЫ ТАВАРЫШ ПРЭЗІДЭНТ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ!

Зьвяртаюся да Вас адзіна-прызнанай Вамі формай звароту, бо нашу беларускую вы не прызнаеце, як не прызнаеце і адвяргаеце ўсё наша беларускае.

Я вельмі ўважліва праслухаў па радыё выступ, у якім Вы зьвярнуліся да грамадзян рэспублікі, каб падвергнуць зьнішчальнай крытыцы забастаўшых работнікаў менскага метро. У ім амаль нічога не было сказана аб прычынах забастоўкі, кроках, зробленых для ўрэгуляваньня канфлікту. А ў рэзкай форме з пазіцыі сілы былі прадыктаваны ўмовы ўраду і пагроза многім работнікам і іх сем'ям. Застаецца зьдзіўляцца, як Вы яшчэ не назвалі іх ворагамі савецкага народу і сусьветнага пралетарыяту. Яшчэ больш Вы выплеснулі нядобрых слоў у адрас БНФ і Свабодных прафсаюзаў, ня толькі нашых, але й іншых дзяржаў. Быццам бы гэта яны і толькі яны кіруюць Беларусьсю і вядуць у бездань усю эканоміку, давялі да жабрацтва народ і прыкладаюць усе намаганьні, каб назаўсёды пакончыць з незалежнасьцю нашай краіны. Вось ужо дзе сапраўды да месца выслоўе «з хворай галавы на здаровую».

З Вашага выступа для недасьведчанага чалавека напрошваецца выснова, што людзі забаставалі проста так, ад няма чаго рабіць, ня маючы на гэта ніякіх аб'ектыўных прычын. А ці так гэта? Канешне не. І, відавочна, па гэтай прычыне не было дадзена права ні прафсаюзным работнікам, ні арганізатарам забастоўкі выступіць па радыё і тэлебачаньню, каб расказаць народу аб прычынах, прымусіўшых іх пайсьці на крайнюю меру - забастоўку. А прычыны забастоўкі, мне падаецца, маюць вельмі глыбокія карані. Адна з іх, самая галоўная, як работнікаў метро так і тралейбуськікаў і іншых, якія яшчэ будуць баставаць, - гэта найцяжэйшае матэрыяльнае становішча, выкліканае крызісам эканомікі. Да такога становішча яе давялі ўлады, якія катэгарычна адвяргаюць рыначныя адносіны, а ўсе сродкі і сілы прыкладаюць да рэанімаваньня Савецкага Саюзу з аджыўшай планавай сацыялістычнай гаспадаркай. Таму невыпадкова і зараз працягваюць спыняцца заводы і фабрыкі, а тыя, што працуюць, дык толькі на палову ці трэць сваіх магутнасьцяў. Людзі ідуць у неаплочваемыя адпачынкі ці выкідаюцца на вуліцу - далейшае зьбядненьне людзей працягваецца. Невыпадкова, выступаючы перад Вамі, Даўгалёў заявіў, што толькі яшчэ ў Менску пеньсіянеры атрымліваюць пеньсію своечасова.

Другая прычына незадаволенасьці людзей - гэта Вашыя дзеяньні, якія перашкаджаюць Адраджэньню нашай краіны, яе гісторыі, культуры, мовы, гэта Вашае садзеяньне і дапамога антыбеларускім сілам, а таксама грубейшае парушэньне беларускіх законаў, у тым ліку - Канстытуцыі. Таму, напэўна, ня трэба вашым людзям так пужаць працоўных, праявіўшых незадаволенасьць, і пагражаць ім судом. Лепей разабрацца, хто больш за ўсіх парушыў нашых законаў і працягвае іх парушаць, і зрабіць адпаведную выснову. Як у народзе кажуць, рыба гніе з галавы.

З павагай да Вас

С.ХВАТ,
ветэран працы.

БАРЫС МІКАЛАЕВІЧ ЦІ ХЛОПЧЫК БОРА?

Апошнія выказваньні Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі ставяць Прэзідэнта Расейскай Федэрацыі Барыса Ельцына ў двухсэнсовае становішча. З аднаго боку прызнаць сваю волю ў развале Саюзу - значыць згадзіцца з праклёнамі, якія ўжо праз Лукашэнку пасылае яму гісторыя. З другога боку, згадзіцца з тым, што ён пайшоў на паваду ў «ярых нацыяналістаў» Краўчука і Шушкевіча - значыць пераўвасобіцца з прэзідэнта вялікай ядзернай краіны ў гэткага «хлорпчыка Бору», якога нехарошыя дзядзя Лёня і дзядзя Стась навучылі, як зламаць такую прыгожую цацку, як Савецкі Саюз.

Няма чаго і казаць, што для Барыса Ельцына, асабліва напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў, ні першае, ні другое не прымальна. Тым ня менш, маўчаньне расейскага МЗС сьведчыць толькі аб адным: расейскае кіраўніцтва азадачана. Прызвычаенае да славесных выбрыкаў Лукашэнкі ў адрас іншых, такую хлёсткую аплявуху па ўласнай фізіяноміі яно атрымала першы раз.

Як пойдзе справа далей? Няма сумневу, што частка расейскіх «ура-патрыётаў» сьпіць і бачыць аднаўленьне Савецкі Саюз і Лукашэнка для іх знаходка. Але як бы не апынуўся хлёсткі Лукашэнка той пугай, якой колькі не сьцябай, абух расейскай уладнай машыны не пераб'еш. Тым ня менш, расейскаму кіраўніцтву ня надта выгадна дражніць гэтых «патрыётаў» пасажамі ў бок Лукашэнкі. Хутчэй за ўсё рэакцыя будзе іншага плану. Мы дакладна ведаем, што расейскія сьпецслужбы кантралююць усё ўнутранае жыцьцё Рэспублікі Беларусь. Таму нішто ня можа сьцьвярджаць, што замест МЗС ужо не паслала сваю «ноту» ФСК у выглядзе страйку ў метрапалітэне і інш. Аналагічную «ноту» можа пасласць «Газпрам» у выглядзе павышэньня цэнаў. Ёсьць інфармацыя, што яе «чарнавы варыянт» ужо падрыхтаваны.

Пётр ІВАНОЎ.

У ВІЦЕБСКУ НА ПРАДСТАЎНІКОЎ БНФ БЫЎ СКЛАДЗЕНЫ ПРАТАКОЛ

У Віцебску ў чарговы раз былі затрыманы міліцыяй прадстаўнікі Рады «Выбар» БНФ «Адраджэньне» Барыс Хамайда і Уладзімір Плешчанка.

Яны каля гадзіны прастаялі ў пікеце з плакатам, на якім было напісана: «Выказваем шчырае спачуваньне нашым дзеткам, якія вымушаны вучыцца па падручніках «развітога сацыялізма». Праз нейкі час яны згарнулі плакат і сталі проста з бел-чырвона-белым сьцягам у руках распаўсюджваць выдадзеную імі за межамі рэспублікі газету «Выбар». Супрацоўнікі Жалезнадарожнага РАУС Віцебска склалі на іх пратакол, з якога вынікала, што спадары Хамайда і Плешчанка парушылі закон, выкарыстоўваючы незарэгістраваную сімволіку. Справа адразу ж была перададзена ў суд Жалезнадарожнага раёну, аднак там яе разглядаць адмовіліся, спасылаючыся на тое, што такія справы ўпаўнаважана разьбіраць адміністратыўная камісія.

ДЭПУТАТЫ, МАГЧЫМА, ЗЬВЕРНУЦЦА Ў КАНСТЫТУЦЫЙНЫ СУД

2 верасьня ў Магілёве знаходзіўся дэпутат Вярхоўнага Савету, сакратар парламанцкай камісіі па адукацыі, культуры і захаваньню гістарычнай спадчыны Алег Трусаў.

Ен правёў у горадзе абмеркаваньне законапраектаў аб музеях і творчых саюзах. На прэс-канферэнцыі Алег Трусаў паведаміў таксама, што ў самы бліжэйшы час магчымы збор подпісаў дэпутатаў пад зваротам у Канстытуцыйны суд аб незаконнасьці ўказаў прэзідэнта, якія тычацца ліквідацыі дэпутацкай недатыкальнасьці і забароны дзейнасьці Свабоднага прафсаюзу. Спадар Трусаў заявіў, што збор подпісаў адбудзецца, калі Вярхоўны Савет ці Старшыня Вярхоўнага Савету ці прэзідыум ВС, якія маюць такое права, не зьвернуцца ў Канстытуцыйны суд з гэтае нагоды.

СІМ

ХТО Ў ХАЦЕ ГАСПАДАР?

Разборку аб тым, якім сярод заснавальнікаў зельвенскай райгазеты «Праца» павінен быць раённы Савет дэпутатаў, распачаў яго старшыня М.П.Дзянішчык.

Сярод трох заснавальнікаў узначальваемы ім Савет дэпутатаў займае залатую сярэдзіну, за раённым выканаўчым камітэтам, але перад калектывам рэдакцыі. Аргумант у яго цьвёрды: маўляў, у старэйшай сястры - «Гродзенскай праўды» абласны Савет дэпутатаў стаіць першым сярод заснавальнікаў.

Ен мае рацыю, бо газеты не рэгістраваліся наноў з прыходам «новых» гаспадароў.

Але ўсё гэта дробязі ў параўнаньні з рэзкім зьніжэньнем цікаўнасьці і тыражу мясцовых выданьняў, бо прапарцыянальна звужаецца і сфера ўплыву выканаўчай улады на месцах. Калі ў 1990 годзе наклад зэльвенскай «раёнкі» набліжаўся да сямітысячнай адзнакі, то сёньня ўсяго 1452 экзэмпляры.

Пятро ЖЭБРАК.

ГРАМАДЗТВА

НЯ ДАЙЦЕ СЯБЕ ПАДМАНУЦЬ!

РОЗДУМ АБ МІНУЛЫХ ВЫБАРАХ

Углядаюся ў аблічча знаёмых і незнаёмых мне людзей. Кожны з іх зрабіў шмат, каб найбольш спадабацца выбаршчыкам, і гэтым самым вырашыць спрэчку на сваю карысьць. Але аднаму чалавеку імпануе ўсьмешка кандыдата ў дэпутаты, як сьведчаньне адкрытасьці і шчырасьці, другога, наадварот, вабіць сур'ёзны воблік будучага абраньніка, як прыкмета цьвёрдасьці намераў, непахіснасьці пазіцыі. Трэці робіць выбар, зыходзячы з комплекснасьці - узросту, адукацыі, нацыянальнасьці, партыйнай прыналежнасьці, стаўленьня да цяперашняга рэжыму на Беларусі...

Паспрабуй, дагадзі! Як кажуць, для ўсіх мілы ня будзеш. Дый, відаць, і ня трэба. Хаця псіхалагічны элемент, безумоўна, трэба выкарыстоўваць. Бо выбары патрабуюць навуковага падыходу, цьвярозага разьліку, веданьня метадаў узьдзеяньня на людзей.

Аб гэтым, і ня толькі, думалі, магчыма, выбаршчыкі, прыглядаючыся да лістовак, улётак, заклікаў, якімі шчыльна былі ў траўні-чэрвені абклееныя аўтобусна-тралейбусныя прыпынкі, усялякія стэнды і проста слупы. Шмат друкаванай перадвыбарнай прадукцыі было апушчана ў паштовыя скрынкі.

Іншыя кандыдаты цураліся сваіх канкурэнтаў і імкнуліся праводзіць сустрэчы паўпадпольна, уважлівыа сачылі, каб, крый Божа, хоць не дазналіся пра мерапрыемства апаненты, у першую чаргу з Беларускага Народнага Фронту. Такія сумненьні мелі пад сабой падставы. Выбаршчыкі надзвычайна цёпла ставіліся да апошніх. Пасьля такіх размоў вылучэнцам шэрагу партый і грамадзкіх арганізацый заставалася толькі разводзіць рукамі. Аналіз галасаваньня па выбарчых участках яскрава сьведчыць аб перавазе народнафронтаўцаў. Перадусім, так было ў Горадні.

Кандыдатаў ад БНФ вылучалі часьцяком пікеты каля месцаў, дзе зьбіраюцца людзі. Бел-чырвона-белы сьцяг, плакаты, гарачыя спрэчкі -ужо здалёк прыцягвалі ўвагу прахожых. Гэта была візітоўка сяброў Народнага Фронту. Кандыдаты ад камуністаў, аграрнікаў, патрыятычнага руху ды інш. не выкарыстоўкалі гэтага метаду. І выбаршчыкі заўважылі гэта. Відаць, сьцяг нацыянальны не да спадобы «товарищам и господам». А пад чырвоным выйсьці не адважыліся. Што ж, пабачым - ці будуць выбаршчыкі імкнуцца пад чырвона-зялёныя, камуністычна-мусульманскія. І праваслаўныя, і каталіцкія вернікі ня клюнуць на такую прыманку.

Цяпер час працуе на кандыдатаў ад Беларускага Народнага Фронту. Прайшоў угар прапагандысцкіх шматмільярдных шоў за дзяржаўны кошт. Ветэраны і ўдзельнікі вайны атрымалі свае падарункі, прайшліся дастойнымі жалю калонамі па вуліцах гарадоў. Арганізатары задаволена пацёрлі рукі: справа зроблена, юбілеі закончаны. Састарэлыя змагары зноў вярнуліся ў свае кватэры і насьцярожана чакаюць чарговых крокаў улад, якія думаюць-гадаюць, як бы ўрваць з мізэрных пеньсій учарашніх герояў тысячу-другую для папаўненьня змарнелага бюджэту. Вось табе і заслужылі! Вось табе і словы пашаны, клятвы пра вечны клопат!..

Дарэчы, іншыя кандыдаты ў дэпутаты розных узроўняў таксама штучна спрычыніліся да ўзвышэньня свайго «я» перад ветэранамі. Уручалі падарункі і пры гэтым не забывалі нагадаць дзе будуць яны балатавацца. Ну, за казённы кошт чаму і не памецэнацтваваць? Больш сувеніраў няма. А штодзённы клопат хутка адбівае памяць і былую ўдзячнасьць.

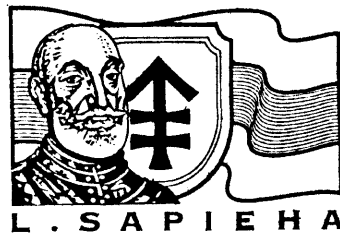
Пакуль кандыдаты ад БНФ ішлі да людзей, іх канкурэнты працавалі інакш. Хто-ніхто абходжваў членаў выбарчых камісій. Пасьля пры галасаваньні былі выпадкі, калі на адныя рукі выдавалі стос бюлетэняў, вялася прамая агітацыя супраць найбольш сур'ёзных канкурэнтаў. І такія факты зарэгістраваны. Як і тое, што многія лістоўкі былі надрукаваны куды большымі тыражамі, чым гэта дазвалялі сродкі, выдзеленыя дзяржавай. Знаходзіліся спонсары і прыхільнікі, якія валодаюць мінідрукарнямі. Праўда, трэба быць высокай службовай асобай прэзідэнцкай вертыкалі, каб такія друкарні гасьцінна адчынілі перад табой надзейныя засоўкі. Адсюль і пракламацыі праз дзень з новым тэкстам. Адсюль і тыя камуністычныя паперкі, дзе заклікалася і паказвалася, як галасаваць на рэферэндуме.

Дый хто на гэтыя парушэньні зважаў! Вось каб фронтавец парушыў, дык усе «сумленныя» кандыдаты дружна накінуліся б з патрабаваньнямі пазбавіць рэгістрацыі.

Да восеньскіх выбараў ня так ужо і шмат часу. Але і дагэтуль не падрыхтаваны абяцаныя стэнды для разьмяшчэньня агітацыйных матэрыялаў. А стэндаў гэтых пяць-шэсьць, што зусім мала, напрыклад, для выбарчай акругі з 30-цю тысячамі выбаршчыкаў. Магчыма, колішнія пралікі будуць улічаны. І Горадня нарэшце абярэ сваіх прадстаўнікоў у новы склад Вярхоўнага Савету.

В.ЗАДАЛЯ,
былы кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савету Беларусі па Гарадзенскай-Дзяржынскай выбарчай акрузе N 123.

РАДА БЕЛАРУСКІХ ГАРАДОЎ. БЫЦЬ ЦІ НЕ?

Сёньня ў Беларусі штучна ствараецца думка аб тым, што толькі адзін чалавек у краіне здольны станоўча вырашыць усе вострыя праблемы нашага жыцьця. Прэзідэнт скасоўвае недатыкальнасьць дэпутатаў, забараняе прафсаюзы, стварае па сябе «вертыкаль», якая падмінае пад сябе астатнія органы ўлады і г.д.

Пры гэтым сьвядома дыскрэдытуецца сама ідэя існаваньня заканадаўчых і судзебных органаў улады, улады на месцах. Між тым, менавіта мясцовыя ўлады могуць і павінны стаць асновай пабудовы дэмакратычнага грамадзтва, у якім кожны чалавек будзе ўсьведамляць сваю паўнавартаснасьць, а гэта значыць - здольнасьць рэальна ўплываць на жыцьцё сваіх вёскі, раёну, горада. Аднак у Беларусі да гэтага часу не створана прававая прастора, здольная забясьпечыць дзейнасьць мясцовага самакіраваньня.

У такой сітуацыіі надзвычай карыснай выглядае справа стварэньня ў нашай краіне Рады беларускіх гарадоў. Адной з першых акцый аргкамітэта Рады стала сумеснае правядзеньне з Фондам імя Льва Сапегі семінара «Прынцыпы функцыянаваньня асацыяцый мясцовых органаў улады», які прайшоў 23-24 жніўня ў Наваполацку. У семінары бралі ўдзел кіраўнікі шэрагу гарадзкіх саветаў і дэпутаты мясцовых органаў улады Беларусі, эксперты Фонду - навуковыя супрацоўнікі акадэмічных і выкладчыкі вышэйшых навучальных устаноў. У семінары ўдзельнічалі госьці з Масквы і Смаленску - прадстаўнікі Саюзу расейскіх гарадоў. Створаны ў 1991 годзе расейскі Саюз аб'ядноўвае сёньня 90 гарадоў - цэнтраў нацыянальных і рэгіянальных утварэньняў з агульным насельніцтвам больш 53 мільёнаў чалавек. Асноўнымі мэтамі Саюзу зьяўляюцца садзеяньне стварэньню спрыяльных умоваў для сацыяльна-эканамічнага разьвіцьця гарадоў; каардынацыя іх сумеснай дзейнасьці, распаўсюджваньне станоўчага айчыннага і замежнага досьведу і г.д. За чатыры гады існаваньня СРГ зарэкамендаваў сябе, як арганізацыя, здольная істотна палепшыць сацыяльна-эканамічныя, бытавыя, культурныя ўмовы жыцьця і дзейнасьці гарадоў.

Пра ўсё гэта распавялі загадчык секцыі прыватызацыі і кіраваньня камунальнай уласнасьцю Выканаўчай дырэкцыі Саюзу расейскіх гарадоў сп.Кубліцкі і намесьнік Галавы адміністрацыі Смаленска сп.Коранеў.

На семінары разглядаліся таксама пытаньні ролі асацыяцый мясцовых органаў улады ў прадстаўленьні інтарэсаў самакіраваньня ва ўзаемаадносінах з органамі дзяржаўнай улады, узаемадзеяньне гарадоў у вырашэньні агульных для органаў мясцовай улады пытаньняў. Было вырашана працягваць супрацоўніцтва паміж Саюзам расейскіх гарадоў і беларускімі арганізацыямі мясцовых органаў улады, а таксама Фондам імя Льва Сапегі.

У бліжэйшы час аргкамітэт Рады беларускіх гарадоў зьбіраецца падаць дакуманты для рэгістрацыі арганізацыі ў Міністэрства юстыцыі.

В.РУДНІК,
сябра фонду імя Л.Сапегі

ДАРОГА Ў БЕЗДАНЬ

Уздоўж чаргі аўтамабіляў, што цягнецца колькі кіламетраў, ідзе чалавек. Ён ласкава ўсьміхаецца ўсім сустрэчным, якія глядзяць на яго са зьдзіўленьнем. Кім лічаць яго заможныя бізнэсмэны, што едуць за мяжу? Жабраком, які зьбірае бутэлькі? Ці таемным агентам з мытні?

Кім бы яго не лічылі, ён мінае чаргу і крочыць да памежнай беларускай вёсачкі. Не, гэты чалавек не ўзмацняе сваё здароўе па сістэме народных лекараў. Ён не захапляецца спартыўнай хадзьбой. Ён -настаўнік. Ён ідзе на працу. Ён ня можа карыстацца дзяржаўным аўтобусам: гэта яму не па кішэні. Чаму?

Давайце падлічым: кошт двух білетаў - 18 тысяч. Дваццаць працадзён. Вынік - 360 тысяч, заробак - 600 тысяч. Больш паловы атрыманых ад дзяржавы грошай аддаць той самай дзяржаве? За што? Не. Лепш ён ад чыгункі пройдзе 8 кіламетраў пешшу... Чалавек гэты будзе распавядаць дзецям пра перамогу беларусаў у Грунвальдскай бітве, пра свайго дзеда партызана, пра бацьку-чарнобыльца. Ён будзе амаль шчыра ўсхваляць сёньняшняе жыцьцё і таемна пазіраць за акенца, дзе па шашы будуць няспынна рухацца легкавікі ягоных суайчыньнікаў. У канцы дня ён будзе зайздросьціць сваім калегам-жанчынам, якіх пасьля ледзь не гадзіннага «галасаваньня» пад ветрам, дажджом альбо сьнегам, падвязе да горада добры незнаёмец. Чырвань жаночых твараў не заўважаецца праз вакенца. Чалавек прачытае у газеце, што навучальны год пачынаецца з недахопу педагагічных кадраў, асабліва ў далёкіх вёсках...

Ці дзіўна гэта? Зусім не. Але яму трэба ісьці далей. На праязны білет ад дзяржавы ён ужо даўно не спадзяецца, а ісьці трэба. Куды ён ідзе? Дзе выйсьце?

Пятро СЯМІНСКІ,
настаўнік Падліпскай СШ Гарадзенскага раёну.

ТЫДЗЕНЬ БЕЛАРУСКАГА ПІСЬМЕНСТВА І ДРУКУ

3 верасьня ў лідзкім Доме культуры намесьнік старшыні гарвыканкаму М.М.Чарнышоў урачыста адкрыў тыдзень беларускага пісьменства і друку.

Ля помніка Ф.Скарыны.

Затым прысутных вітаў цудоўнымі песьнямі ансамбль беларускай народнай музыкі «Калі ласка» пад кіраўніцтвам Кастуся Сьцяпанава. Не змаўкалі апладысменты пасьля выступаў салістаў Іны Трацяк і Уладзіміра Некрашэвіча. Пасьля канцэрту прадстаўнікі грамадзкасьці, гарадзкога аддзела культуры, Беларускага Народнага Фронту і Таварыства беларускай мовы пад бел-чырвона-белымі сьцягамі рушылі да помніка нашаму славутаму першадрукару Францыску Скарыну, дзе адбылося ўскладаньне кветак. Ля помніка слова трымаў старшыня Лідзкай рады БНФ Станіслаў Суднік (на здымку), чытаў вершы паэт Леапольд Пыркс.

Яраслаў ГРЫНЬКЕВІЧ.
Фота М.БУРАЧЭЎСКАГА.

КАТЛОЎ, СЯМЁНАЎ... ЛІКВІДАТАРЫ БЕЛАРУСКАЙ ШКОЛЫ

У абставінах павышанай таемнасьці праводзіліся напярэдадні новага навучальнага года бацькоўскія сходы першых класаў у некаторых школах г.Ліды, за сямю замкамі захоўваліся заявы бацькоў.

Так, 30 жніўня дырэктар лідзкай СШ N 3 Віктар Катлоў не дапусьціў на бацькоўскі сход карэспандэнта газеты «Пагоня». З гэтай нагоды мы ня можам даць аб'ектыўную інфармацыю пра тое, што і як там адбывалася. Можам толькі давесьці, што абодва першыя класы гэтай школы будуць расейскамоўныя.

Не дазволіў пазнаёміцца з заявамі бацькоў прадстаўнікам ТБМ імя Ф.Скарыны і дырэктар СШ N 10 спадар Сямёнаў. У выніку, у гэтай школе з чатырох першых класаў тры расейскамоўныя і адзін - польскамоўны.

Цікава, як такія паводзіны шаноўных дырэктараў стасуюцца са свабодным волявыяўленьнем бацькоў, бо народная мудрасьць не памыляецца, калі кажа, што «калі хаваеш, дык ёсьць што хаваць». Пэўна ёсьць што хаваць і нашым новаспечаным русіфікатарам: Катлову і Сямёнаву.

Вацлаў СЯРПІНСКІ.

АДНЫ БАЛЯВАЛІ, ДРУГІЯ ПАЛЯВАЛІ

Непрыемнасьці не абыйшлі бокам перадавую гаспадарку Драгічынскага раёну Берасьцейшчыны - саўгас «Заказельскі». У адну з начэй больш пяцідзесяці галоў авец, што знаходзіліся ва ўрочышчы Галік, сталі здабыткам ваўкоў. Сталаваньне лясных драпежнікаў удалося на славу.

Само сабою, адказнасьць маральную і матэрыяльную, якая выражаецца ў некалькіх мільёнах рублёў, зараз прыйдзецца несьці дуэту пастухоў. Як падае газета «Берасьцейскі кур'ер», існуе версія, што ў няшчасную ноч гэтая парачка замест аховы статку бавіла час у хаце.

СПАЧАТКУ БЫЛІ ГРОШЫ

Яшчэ ўлетку прыступілі будаўнікі «Зэльваэнэргабуда» да ўзьвядзеньня новага трохпавярховага будынку Ашчаднага банка ў цэнтры Зэльвы.

Карацей кажучы, будаўнікоў пераманілі з аб'екту сучаснай райпалiклінікі, дзе за зьмену плануецца аказваць дапамогу амаль паўмільёну пацыентаў. Будаўнічыя работы былі прыпынены на сёмым месяцы з 27 плануемых на ўвод аб'ектаў з-за адсутнасьці фінансаваньня.

А фінансісты справу сваю ведаюць добра, і адразу ў якасьці папярэдняй аплаты на будоўлю патрэбнага ім будынку пералічылі падрадчыкам 500 мільёнаў беларускіх рублёў.

Цяпер толькі, у чацьвёртым квартале г.г., пасьля ўзьвядзеньня «каробкі» банка па вуліцы Перамогі, будаўнікі зноў мяркуюць узяцца будаваць райпаліклініку.

А што, калі хто-небудзь зноў пасунецца з грашыма?

Пятро ЖЭБРАК.

СЬПІРЫТУС БЫЎ З-ПАД КРЫСА. ЦЯПЕР БУДЗЕ «З ПАДПОЛЬЛЯ»?

Няўцешная навіна для тых, хто паставіў у сваім чаўночным бізнэсе на цыгарэты ды сьпіртовыя напоі.

Берасьцейскім гарвыканкамам прынята рашэньне аб забароне гандлю сьпіртным на чыгуначным вакзале і блізкай да яго тэрыторыі. Проста цяпер зьдзелкі часта адбываюцца па прынцыпу «ты мне міргні, а я скажу, што ў мяне ёсьць». Як ні круці, а вакзал, ды яшчэ на беларуска-польскім памежжы, - надта выгоднае для гэтага месца.

ЯГОРЫК.

З НАГОДЫ

ДЗЕНЬ БЕЛАРУСКАЙ ВАЙСКОВАЙ СЛАВЫ

Яко вся християнская царства приидоша в конец и снидошася во едино царство нашего государя, по пророческим книгам то есть Российское царство: два убо Рима падоша, а третий стоит, а четвёртому не быти...

Гэтыя словы, стаўшыя дэвізам зьнешняй палітыкі Масквы з часоў сярэднявечча і фактычна да нашых дзён, даюць магчымасьць любому аматару гісторыі зразумець прычыны тых крывавых старонак жыцьця сярэднявечнага ўсходнеславянскага сьвету, рэха якіх чуваць і сёньня ў разважаньнях інтэр-палітыкаў пра распальваньне міжнацыянальнай *варожасьці ды ва ўсьведамленьні* нармальнымі людзьмі велічнасьці гісторыі сваёй краіны.

З часоў сівой мінуўшчыны нашаму народу прыходзілася весьці цяжкія войны з захопнікамі з Захаду і Усходу, якія імкнуліся авалодаць беларускімі землямі. Шматлікія паходы крыжакоў, набегі татарскіх ордаў у XIII-XIV стагоддзях зьмяніліся ў к.XV стагоддзя рэгулярнай навалай з боку ўсходняга суседа - Маскоўскага княства. Вялікі князь Маскоўскі Іван III, які княжыў з 1462 да 1505 года, абвясьціў сябе гаспадаром усяе Русі - гэта значыць усіх усходнеславянскіх земляў, якія ўваходзілі раней у склад Кіеўскай Русі. Між тым, большая частка тых земляў, у тым ліку і Кіеў, уваходзілі ў той час у склад Вялікага княства Літоўскага, а насельніцтва старажытнай Літвы, мяжа якой пачыналася ў 100 вёрстах ад Масквы, за Мажайскам, само лічыла сябе рускім. Ужо ў XIII ст. зьявіўся тытул Вялікі князь Літоўскі, Жамойцкі і Рускі.

Маскоўскі князь Васіль III. Менавіта яго войскі былі разьбітыя пад Воршай.

Такім чынам, на Русі, г.зн. на ўсходнеславянскіх землях, зьявіліся адразу два гаспадары. Першыя сутыкненьні паміж дзьвюма дзяржавамі пачаліся яшчэ ў часы Івана Каліты і Гедыміна. Так, у 1339 годзе палкі Івана Каліты з дапамогай мангола-татараў напалі на Смаленск, які прызнаў сябе васалам ВКЛ.

Сутыкненьні яшчэ больш пашырыліся пры нашчадках Каліты і Гедыміна - Дзьмітрыі Данскім і Альгердзе. Альгерд здолеў аб'яднаць у складзе ВКЛ большую частку гістарычнай тэрыторыі Кіеўскай Русі. У стратэгічных мэтах ён бярэ шлюб з цьвярской княжной Ульянай. Цьвер тады, нагадаю, была самым небясьпечным сапернікам Масквы ў справе зьбіраньня ўласнарускіх земляў. У 1368, 1371 і 1372 годзе беларускапольска-літоўскія войскі на чале з Альгердам зьдзейсьнілі тры паходы на Маскву, якія, аднак, посьпеху не прынесьлі, больш таго, Альгерд прызнаў правa Масквы на Уладзімір, што фактычна азначала падзел Русі. З гэтага часу наступальная ініцыятыва перайшла да Масквы.

У 1462 годзе Іван III ўзяў шлюб з Софьяй Палеолаг, пляменьніцай апошняга візантыйскага імператара Канстаньціна. Візантыйскі двухгаловы арол становіцца гербам Масковіі, а сама Масква ўскладае на сябе ролю трэцяй і апошняй пасьля Рыму і Канстанцінопаля сталіцы хрысьціянскага сьвету.

Тэрыторыя Украіны і Беларусі абвяшчаюцца «дединой і отчиной» вялікіх князёў маскоўскіх.

У 1474 годзе Масква заключае дамову з ханам Менглі-Гірэем і орды іншаверцаў-крымчакоў пачынаюць набегі на беларускія і ўкраінскія землі, на якіх жылі браты маскавітаў па веры.

Пазбавіўшыся ў 1480 годзе фармальнай залежнасьці ад татарскага ярма, праз пяць гадоў Масква захоплівае Цьвер і з гэтага часу накірункам нумар адзін ў захопніцкай палітыцы становяцца землі Вялікага княства. У ліпені 1492 года памёр вялікі князь літоўскі і кароль польскі Казімір. Адразу ж на беларускія землі рушылі маскоўскія палкі, якія на працягу дзьвух гадоў рабавалі і вывозілі ў палон насельніцтва ВКЛ. Канфлікт скончыўся дынастычным мірам. Вялікі князь Аляксандр браў шлюб з дачкой Івана III Аленай і аддаваў Вязьму. Аднак ужо праз шэсьць гадоў распачалася новая вайна, якая доўжылася тры гады. Пад час яе ў бітве пры Ведрашы маскавіты ўпершыню перамаглі ў адкрытай бітве войска ВКЛ. Ды і ці магло быць інакш, калі супраць 40 тысячаў маскавітаў і татар вялікі гетман Канстанцін Астрожскі вывеў 3500 вершнікаў? У выніку Астрожскі трапіў у палон, а да Масквы адыйшлі Чарнігаў, Бранск, Гомель, Мцэнск ды яшчэ 15 гарадоў і 70 валасьцей.

У 1506-1508 годзе разгарэлася новая вайна, найбольш адметнымі падзеямі пад час якой сталі сьмерць вялікага князя Аляксандра, уцёкі з маскоўскага палону гетмана Астрожскага ды паўстаньне князя Глінскага супраць новага ўладара Літвы Жыгімонта. Аднак на гэты раз 50-тысячнае войска расейцаў не рызыкнула ўступіць у бой з 16-цю тысячамі жаўнераў Астрожскага і вайна скончылася чарговым замірэньнем. Аднак часовасьць яго ўсьвядомілі абодва бакі. У 1512 годзе Масква заключае дамову з крыжакамі і Сьвяшчэннай Рымскай імперыяй аб сумеснай вайне супраць ВКЛ і Польшчы. У выпадку перамогі хаўрусьнікі дзялілі б між сабой землі гэтых дзяржаваў. Вось як апісаў гэтыя падзеі іх сучасьнік аўстрыйскі дыпламат Сігізмунд Герберштэйн, які адным з першых распавёў Эўропе аб норавах і жыцьці Масковіі.

«...Хоць пасьля сьмерці Аляксандра ў Васіля (маскоўскага князя (аўт.)) не было ніякай нагоды да вайны з Жыгімонтам, каралём польскім і вялікім князем літоўскім, ён, бачачы, што кароль схільны больш да міру, чым да вайны і што літоўцы таксама не жадаюць ваяваць, усё ж знайшоў нагоду да вайны. Васіль пачаў гаварыць, што сястра яго, удава Аляксандра Алена, зусім не сустракае з іх боку належнай яе сану пашаны. Акрамя таго, ён абвінаваціў Жыгімонта ў тым, што той быццам падняў супраць Масквы татар. Таму ён абвясьціў вайну і, падвёўшы пушкі, асадзіў Смаленск, хоць ніяк ня мог узяць яго. Між тым, Міхал Глінскі, які некалі пры Аляксандры меў вялікую ўладу, зьбег да вялікага князя маскоўскага. Калі Васіль зноў абклаў Смаленск цяжкай аблогай, Глінскі шляхам перамоваў, дакладней подкупу, авалодаў горадам і ўзяў з сабой у Масковію ўсіх ваеннаначальнікаў за выключэньнем смаленскага ваяводы Юрыя Салагуба, які зьвярнуўся да свайго гаспадара (Жыгімонта (аўт.)), ведаючы, што не вінаваты ў здрадзе. Астатнія ж афіцэры, падкупленыя грашыма і падарункамі, не рызыкнулі вярнуцца ў Літву, гаворачы: «Калі мы адправімся ў Літву, то нас могуць хоць дзе і абрабаваць і забіць». Усе перайшоўшыя на рускую службу жаўнеры адразу ж атрымалі па 2 рублі і лунскому сукну.

Узганарыўшыся ад гэтай перамогі, Васіль загадаў свайму войску не марудзячы рухацца ў глыб Літвы, а сам застаўся пад Смаленскам. Калі маскавіты захапілі некалькі здаўшыхся ім бліжэйшых гарадоў і крэпасьцяў, тады толькі Жыгімонт сабраў войска і паслаў яго на дапамогу абложаным у Смаленску, але было ўжо занадта позна. Дазнаўшыся, што маскоўскае войска рушыць на Літву, Жыгімонт прыймчаў у Барысаў і адправіў адтуль сваё войска, на чале з Канстаньцінам Астрожскім. Калі гэты апошні падыйшоў да Барысфена (Дняпра (аўт.)) ля Воршы, горада ў 24 нямецкіх мілях ад Смаленска, то там ужо стаяла войска маскавітаў колькасьцю прыблізна ў 80 тысяч чалавек, тады як літоўскае не пераважала 35 тысячаў, хоць і мела некалькі гармат. 8 верасьня 1514 года Канстаньцін, навёўшы мост, пераправіў пяхоту праз Барысфен ля Воршы; коньніца ж пераправілася па вузкаму броду пад самай крэпасьцю Ворша. Калі палова войска перайшла Барысфен, аб гэтым данесьлі Івану Чэляднiну, якому маскавіт даверыў галоўнае начальства, параіўшы напасьці на гэтую частку войска і зьнішчыць яе. Але той адказаў на гэта: «Калі мы зьнішчым гэтую частку войска, то застанецца яшчэ другая частка, з якой, верагодна, змогуць злучыцца іншыя войскі, так што нам будзе пагражаць яшчэ большая небясьпека. Пачакаем да таго часу, пакуль не пераправіцца ўсё войска, бо нашы сілы настолькі вялікія, што, без сумневу, мы без асаблівых намаганьняў зможам ці зьмяць гэтае войска, ці абкружыць яго і гнаць, як быдла да самай Масквы. У рэшце рэшт нам не застаецца нічога іншага, як заняць усю Літву».

Між тым літоўскае войска, узмоцненае палякамі і іншаземнымі жаўнерамі, набліжалася, і калі яно прасунулася на 4 мілі ад Воршы, абодва войскі спыніліся. Абодва крылы маскавітаў адыйшлі некалькі далей ад астатняга войска, каб абкружыць ворага з тылу: галоўныя ж сілы стаялі ў баявых парадках пасярэдзіне, а некаторыя былі высунуты наперад, каб выклікаць ворага на бой. Насупраць у доўгім шыхце размясьціліся разнастайныя войскі літоўцаў, бо кожнае княства прыслала сваё войска з уласным кіраўніком, так што ў шыхце кожнаму адводзілася сваё месца. Нарэшце, пастроіўшы перадавыя атрады, маскавіты затрубілі наступ і першымі рушылі на літоўцаў. Тыя, ніколькі не спалохаўшыся, сталі цьвёрда і адбілі іх. Але хутка да маскавітаў былі пасланы падмацаваньні, якія ў сваю чаргу зьвярнулі літоўцаў у бегства. Такім чынам некалькі разоў то той, то іншы бок, атрымаўшы падмацаваньні перамагаў праціўніка. Нарэшце бітва разгарэлася з найвялікшай сілай. Літоўцы, адмыслова адступіўшы ад таго месца, дзе ў іх былі схаваныя гарматы, накіравалі іх супраць насядаўшых маскавітаў і паразілі іх заднія шэрагі, выстраеныя ў рэзерве, але занадта зкучаныя, прывялі іх у мітусьню і разьсеялі. Такі нечаканы баявы прыём прывёў маскавітаў у жах, бо яны лічылі, што ў небясьпецы знаходзіцца толькі першы шэраг, які б'ецца з ворагам. Прыйшоўшы ў сумеціцу і палічыўшы, што першыя іх шэрагі ўжо разьбітыя, яны абвярнуліся ў бегства. Літоўцы, ~~разьвярнуўшыся, рынулі ўсе свае сілы~~, праследавалі іх, гналі і забівалі. Толькі ночы і лясы паклалі канец гэтаму зьбіеньню. Паміж Воршай і Дуброўнай, якія знаходзяцца адзін ад аднаго на 4 нямецкія мілі, ёсьць рэчка Крапіўна. Ратуючыся бегствам па яе небясьпечных і крутых берагах, маскавіты патапіліся ў такой колькасьці, што запрудзілі плынь ракі. У гэтай бітве былі ўзяты ў палон усе ваенаначальнікі маскавітаў. Галоўнейшым з іх Канстаньцін учыніў на наступны дзень самы ўрачысты прыём, а затым адаслаў іх да караля, які разьмеркаваў іх па літоўскіх крэпасьцях. Некаторыя з іх вярнуліся ў Масковію толькі ў 1552 годзе, частка была адаслана да венецыянскага дожы і папы рымскага, частка была адаслана ў Венгрыю да Яныша Запальяі.

Іван Чэляднін з двума іншымі знатнымі князямі ўжо пажылых гадоў утрымоўваўся ў Вільні ў жалезных ланцугах...» Герберштэйн піша, што наведаў іх з дазволу Жыгімонта і нават пазычыў ім 20 гульдэнаў у суцяшэньне.

А ў той час, даведаўшыся аб паразе сваіх, Васіль адразу ж пакінуў Смаленск і зьбег у Маскву, а каб літоўцам не дасталася крэпасьць Дарагабуж, загадаў спаліць яе. Літоўскае войска накіравалася прама на Смаленск, але ўзяць яго не змагло, бо маскавіт паставіў там гарнізон і ўвогуле добра ўмацаваў горад. Больш таго, аблозе перашкаджала надыходзячая зіма. Многія, абцяжараныя здабычай, пачалі вяртацца дамоў, палічыўшы, што яны ўжо дастаткова пававалі.

Разграміўшы маскоўскіх ваяводаў пад Воршай, князь Астрожскі абараніў суверэнітэт сваёй Айчыны. Пра слаўную перамогу даведалася ўся Эўропа. Аршанская бітва ўвайшла ў эўрапейскія хрэстаматыі ваеннай гісторыі як узор удалай тактыкі змаганьня з намнога перасяжнымі сіламі ворага, як прыклад вырашальнага ўплыву таленту і майстэрства вайсковага начальніка на вынік бataліі. Вось толькі нашчадкі пераможцаў той бітвы сёньня схільныя сьвяткаваць міфічнае сьвята 23 лютага, а не дзень вайсковай славы ўласнага народу. Дык што, дарэмна ваявалі пад Оршай?

Вітаўт РУДНІК.

ДАСЬЛЕДАВАНЬНІ

Сяргей ЁРШ

БЕЛАРУСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ РЭЗЫСТАНС У ГАДЫ ДРУГОЙ СУСЬВЕТНАЙ ВАЙНЫ

(Працяг. Пачатак у №33.)

4. БЕЛАРУСКАЯ НАЦЫЯНАЛЬНАЯ ПАРТЫЗАНКА

Замоўчваючы нацыянальную партызанку, камуністыя баяліся выкрыцьця сваіх злачынстваў. Атрымоўвалася, што сьпецгрупы НКВД й бальшавіцкія партызаны ваявалі ў першую чаргу не супраць нямецкіх акупантаў, а супраць Беларускага вызвольнага руху й арганізаваных ім нацыянальных партызанскіх аддзелаў.

У 1993 г. у Маскве ў выдавецтве «Посев» выйшла кніга ўспамінаў дарадчыка ген.Уласава Штрык-Штрыкфельда, у якой ён піша, што на Беларусі й Смаленшчыне антынямецкі партызанскі рух меў і антыкамуністычны характар. Былыя энкаведысты адразу ж кінуліся апратэстоўваць гэтую тэзу. В.Шлееў пісаў: «А вось тое, што гэты партызанскі антынямецкі рух у большай ступені быў «антыкамуністычна» накіраваны, адносіцца да чарговых, далёкіх ад ісьціны выдумак. Праўдзівасьць гэтай выдумкі, калі мець на ўвазе Беларусь і Расею, не прыймаючы на ўвагу Заходнюю Украіну і Прыбалтыку, дзе пасьля далучэньня ў 1939 годзе да Савецкага Саюзу існавалі іншыя ўмовы, нікому не ўдасца даказаць» (Імя им - преступники. «Ветеран», N 4, студзень 1994). Ну што ж, паспрабуем аспрэчыць тэзу тав.Шлеева й дакажам праўдзівасьць «выдумкі» Штрыкфельда.

На думку беларускага эміграцыйнага гісторыка Міколы Перасьвета, нацыянальны партызанскі рух узьнік пасьля таго, як беларускія дзеячы расчараваліся ў нямецкай палітыцы ў дачыненьні да Беларусі. Перасьвет піша, што «ужо напрыканцы 1941 года на Беларусі пачаў тварыцца незалежны нацыянальны партызанскі рух. Галоўнай мэтай гэтага новага ўзброенага пратэсту беларускага народу зьяўлялася барацьба за нацыянальнае вызваленьне беларускага народу, барацьба на два фронты: як супраць савецкага партызанскага руху, так і супраць нямецкіх акупацыйных войскаў. Даволі ў хуткім часе ідэалогія гэтага руху запаланіла розум і сэрцы мільёнаў беларусаў. Рух гэты стаў масавым, што выразна занепакоіла нямецкія акупацыйныя ўлады». (Весткі Інстытута Беларусаведы (Ляймэн, Нямеччына), N 5, 1990). Тэза пра мільёны беларусаў, прыняўшых ідэалогію руху, падлягае сумніву. Па-першае, фізічна немагчыма было за гэткі кароткі прамежак часу распаўсюдзіць ідэалогію па ўсёй тэрыторыі Беларусі; па-другое, у народа не было жаданьня масава ісьці ў партызанку ды змагацца з немцамі, хто б іх да гэтага не заклікаў. Тым ня менш, ужо ў 1941 г. практычна па ўсёй Беларусі паўсталі дзесяткі патрыятычных партызанскіх аддзелаў, якія змагаліся з немцамі або праводзілі выключна акцыі па самаабароне.

ПАРТЫЗАНСКАЯ АКЦЫЯ Ул. ШАВЕЛЯ

Яшчэ на Варшаўскім зьезьдзе БНП кс.В.Гадлеўскі прапанаваў у перспектыве стварэньне нацыянальных партызанскіх аддзелаў. Праўдападобна, першай акцыяй БНА была партызанка юрыста Уладзіміра Шавеля. Супрацоўнік абвэра, камандант беларускай паліцыі Менскай акругі, сябра Галоўнай Рады Беларускае Народнае Самапомачы, ён вельмі пасьпяхова змагаўся супраць бальшавіцкіх дыверсантаў. Але на пачатку 1942 года сабраў сваіх людзей і пайшоў у бярэзінскія лясы ды пачаў стварэньне нацыянальнае партызанкі на ўсход ад Барысава. Ці была акцыя Шавеля рашэньнем ЦК БНП, ці гэта была ўласная ініцыятыва Уладзіміра - невядома.

Актыўным удзельнікам партызанкі быў былы бурмістр г.Бярэзіна Анатоль Сакалоў. Яны пачалі выдаваць падпольны часопіс на ратагары і прыступілі да вярбоўкі дабраахвотнікаў. На дзейнасьць беларускіх партызанаў хутка выйшлі савецкія партызаны й прапанавалі сустрэчу. На спатканьні беларускія камандзіры былі пастраляныя энкаведыстамі. Уратаваўся толькі адзін Сакалоў, які дабраўся да Вільні. Ёсьць падставы меркаваць, што партызанку Шавеля зьнішчыў палк. Р.Лінькоў (Льдоў, «Баця»), які выконваў інструкцыі Масквы.

Некалькі цікавых рысак да партрэту Шавеля дадаюць успаміны К.Гержыдовіча, які сустракаўся з ім у 1941 г. у акупаваным Менску: «[Шавель] уважліва на мяне паглядзеў і адказаў наступнае: «А я перад вайной быў памошнікам пракурора горада Менску». І дадаў фразу, у канцы якой асёкся: «Хачу дапамагчы адраджэньню Беларусі. Але мне цяжка з немцамі, мне з імі вельмі цяжка...» Пазьней, знаходзячыся ў партызанскім атрадзе, я чуў, што быццам бы гэты паліцэйскі начальнік застрэліў з пісталета немца-афіцэра, што быў ён зьвязаны з вядомым у Беларусі «агентам усіх імперыялістычных разьведак» ксяндзом Гадлеўскім... Мутная гісторыя, і дзе схаваныя яе канцы - невядома» (Народная газета, 9-11 ліпеня 1994 г.)

Язэп Малецкі ў кнізе «Пад знакам Пагоні» даў Шавелю кароткую характарыстыку: «...шчыры Беларус, маламоўны, але разважны, дзейны чынам у важных сітуацыях».

Наступныя спробы стварыць партызанскія аддзелы БНП прадпрымала ў 1943-44 гг.

БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ ПАРТЫЗАНКА

На пачатку нямецкай акупацыі грамадзянскую адміністрацыю й паліцыю ў Зах.Беларусі апанавалі палякі, якія распачалі антыбеларускі тэрор. Былыя працаўнікі польскай дэфэнзівы й паліцыі складалі сьпісы ўсіх вядомых ім беларусаў, дзейных у міжваенны час на грамадзкім і культурна-асьветніцкім палетку, ды падавалі іх немцам як «камуністаў». Так былі расстраляныя сотні беларускіх патрыётаў. Іншыя ўцякалі ў лясы й стваралі партызанскія групы, у першую чаргу, для самаабароны.

Вясною 1942 г. гэтыя партызанскія групы папоўніліся сотнямі ўцекачоў ад гітлераўскага тэрору. Некаторыя ўцякалі ў лес цэлымі сем'ямі. Зьявіліся камандзіры, нярэдка з афіцэраў савецкай арміі - беларусаў. На тэрыторыі Піншчыны, Целяханшчыны, Ражаншчыны і Слонімшчыны беларускія атрады налічвалі разам з сем'ямі больш 3000 партызан. Бальшавіцкіх партызанаў тут было мала й складаліся яны з чужога элементу (акружэнцы, наехаўшыя перад вайною камуністыя й энкаведысты). Хапала й марадзёраў, што рабавалі сялян, гвалцілі сялянак, правакавалі немцаў на крывавыя рэпрэсіі над цэлымі вёскамі. Нямала іх зьнішчыла сялянская самаабарона, іншых вылоўлівалі партызаны.

Нелегальная Грамада Саковіча вясною 1942 г. наладзіла сувязь з незалежнымі партызанскімі аддзеламі з мэтаю аб'яднаньня іх пад адзіным кіраўніцтвам. Ужо ў чэрвені 1942 г. каля Івацэвічаў, на хутары адбылася першая канферэнцыя камандзіраў патрыятычных лясных аддзелаў. У ёй бралі ўдзел 8 атаманаў (3 з Ражаншчыны, 1 з Косаўшчыны, 1 з Целяханшчыны, 1 з Ліпічаншчыны й 2 з Піншчыны) і 2 прадстаўнікі Грамады. На канферэнцыі была ўтворана «лава атаманаў (камандзіраў)», якая каардынавала дзейнасьць партызанскіх аддзелаў.

Канферэнцыя прыняла як сваю палітычную платформу акт 25 сакавіка 1918 года - праграму Беларускай Народнай Рэспублікі. Асноўныя напрамкі дзейнасьці партызанкі былі наступныя:

«1. Нашай мэтай ёсьць захаваньне боездольнай збройнай сілы ў якнайбольшай цэласьці да часу, калі пры развале і абезсіленьні акупанта і ягонага супрацьніка нам прыдзецца бараніць свой народ і ягоную незалежнасьць ад спробаў захопу нашае бацькаўшчыны іншымі акупантамі.

2. Таму берагчы як мага нашых партызан ад устраненьня ў непатрэбных збройныя дзеі з акупантам, што можа давесьці да людзкіх стратаў і зьнішчэньня паасобных нашых збройных груп.

3. Збройны супраціў праводзіцца толькі тады, калі акупант нападзе на наш аддзел, або суседні наш аддзел, ці на вёску, зьвязаную з нашымі атрадамі.

4. Суадносіны з падпарадкаванымі сав. кіраўніцтву атрадамі: нейтралітэт. Збройны супраціў, калі яны ўвойдуць, ня гледзячы на забарону, у зону аседку нашага аддзелу. Збройная расправа з марадзёрамі, пасьля папярэджаньня, калі яны рабуюць вёскі ці падводзяць іх пад нямецкую расправу сваімі правакацыйнымі дзеяньнямі».

Пасьля некалькіх папярэджаньняў бальшавіцкім партызанам, з «Лаваю атаманаў» скантактаваўся кіраўнік берасьцейскага камуністычнага антыфашыстоўскага камітэту, былы вучань Віленскай Беларускай Гімназіі Язэп Урбановіч. Яго добра ведалі й аднесьліся да прапановы аб супольным антыфашыстоўскім фроньце з даверам. Урбановіч паабяцаў дапамогу медыкаментамі й зброяй, а таксама ўстанаўленьне кантроля над савецкімі партызанамі праз парашутыстых з Масквы.

У сувязі з скіданьнем на Палесьсе парашутыстых НКВД й узмацненьнем антыпартызанскіх акцый нямецкіх карных аддзелаў, была скліканая ў лістападзе 1942г. 2-я канферэнцыя «Лавы атаманаў». Яна пастанавіла ўтварыць Галоўны Штаб Беларускага Партызанскага Руху (Беларускае Народнае Партызанкі) на чале з маёрам Іванам Шанько, найстарэйшага камандзіра атраду на Ражаншчыне. «Лава атаманаў» надала Шанько рангу палкоўніка й прызначыла яго намесьнікамі атаманаў Харэўскага і Лукашука (Суворы).

У 1943 г. пачалася крывавая акцыя зьнішчэньня народнае партызанкі сьпецгрупамі НКВД й бальшавіцкімі партызанамі, якой кіраваў палкоўнік Рыгор Лінькоў. У гэты час пад началам палк.Шанько знаходзілася да 5 тысяч партызанаў. Энкаведысты пайшлі на хітрасьць і запрасілі на сустрэчу камандзіра беларускіх партызанаў. Шанько прыехаў на перамовы толькі з адным ад'ютантам. Пра тое, што адбылося ў Ражанскай пушчы, успамінае атаман Якуб Харэўскі (Новік): «[Лінькоў] безцэрэмонна зажадаў, каб ён [Шанько] падпарадкаваўся яму, як былы савецкі маёр і падпарадкаваў яму атрады. Затое прапанаваў яму месца свайго памочніка ў кіраўніцтве партызанскім рухам Палесься, вызначаючы сябе на кіраўніка гэтага руху. Калі Шанько адказаў яму, што ані ён асабіста, ані Беларускі партызанскі рух яму, як высланьніку СССР, не падпарадкуецца, Ільдоў выхапіў наган і стрэліў у грудзі палкоўніка Шанько...»

Энкаведысты, з дапамогаю правакацыяў, хлусьні й тэрору, зьнішчаюць кіраўнікоў беларускіх партызанскіх аддзелаў і падпарадкоўваюць сабе партызанаў. Поўнасьцю былі зьнішчаныя атрады атаманаў Суворага (Лукашука), Лясьніка й інш. Ад тэрору бальшавікоў загінулі: атаман Канстанцук, Уладзімір Альшэўскі, Язэп Урбановіч (у ліпені 1944г., ён абяцаў Лінькову, што той адкажа за ўсе свае злачынствы) і шмат іншых. Частка беларускіх партызанаў выйшла з лесу і далучылася да беларускае Самаахоўы, а пасьля - Беларускае Краёвае Абароны. Да 10 атрадаў былі падпарадкаваныя савецкаму кіраўніцтву й атрымалі назовы «Імя Сталіна, імя Кірава...» Летам 1944 г. яны былі кінутыя на фронт, у штрафбаты, каб «адкупіць віну» й ў жывых засталося ня шмат людзей. Засталіся незалежнымі лічаныя аддзелы, якія ваявалі яшчэ колькі гадоў супраць камуністых. На Захад прабіліся атрады Харэўскага (імя ат.Нябабы), Перагуда й Таўпекі.

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ ПАРТЫЗАНКА ВА УСХОДНЯЙ І ЦЭНТРАЛЬНАЙ БЕЛАРУСІ

Незалежныя партызанскія аддзелы паўсталі пад кіраўніцтвам беларускіх эсэраў на Смаленшчыне й Браншчыне. Ю.Саковіч паведаміў аб гэтым кіраўніцтва Беларускае Народнае Партызанкі. Дзеля наладжаньня сувязяў у далёкі рэйд на Смаленшчыну быў высланы аддзел атамана Кавалёва (былога капітана савецкага войска), які складаўся амаль цалкам з «усходнікаў». Але ён не дайшоў да месца й быў зьнішчаны сьпецгрупамі НКВД у Цэнтральнай Беларусі. Прадстаўніком паліткіраўніцтва БНПартызанкі ў Смаленск павінен быў ехаць Васіль Вір (Пінскі), але ён быў арыштаваны немцамі ў Пінску. Выдалі яго, як беларускага патрыёта, што перашкаджаў украінізацыі Піншчыны, украінскія нацыяналістыя. Перамовы з «усходнікамі» удалося правесьці ў Віцебску з дапамогаю старшыні ЦК БНП Родзькі. В.Вір успамінае, што ўсе «усходнікі» гаварылі па-расейску, але лічылі сябе беларусамі й стаялі за незалежнасьць беларусі. Былі яны са Смаленшчыны й з-пад Невеля.

Немцы ў 1943-44 гг. распачалі энэргічныя спробы наладзіць супрацоўніцтва з незалежным беларускім партызанскім рухам. Вір піша, што «усходнікам» акупанты «часта давалі вольную руку дзеяньня».

Але жорсткія нямецкія рэпрэсіі «зьменшылі вастрыню антаганізму паміж савецкім і беларускім незалежным партызанскім рухам. Дзе-нідзе дайшло нават да паразуменьняў аб сумеснай барацьбе супраць нямецкіх карных экспедыцый. У большасьці ж выпадкаў дайшло да заключэньня няпісаных паразуменьняў аб узаемным прызілным нейтралітэце. Масква ж разглядала гэтыя паразуменьні ў якасьці першага кроку да поўнага падпарадкаваньня беларускага нацыянальнага руху сваім вялікадзяржаўным амбіцыям». (Весткі Інстытута беларусаведы, N 5, 1990 г.)

Неўзабаве пачалі дзейнічаць вышкаленыя энкаведыстыя, выконваючы інструкцыі Масквы. Добра ўзброеныя, маючыя падтрымку з-за лініі фронту й мясцовых бальшавіцкіх партызанаў, яны нішчылі аддзелы народнае партызанкі як «ворагаў народу», «нямецкіх агентаў» і г.д. На жаль, нам вядомы лёс толькі аднаго бранскага атраду пад назовам «Вольнасьць», які не застаўся чакістам і загінуў у баі.

Калі Смаленшчына й Браншчына былі занятыя савецкім войскам, ацалелыя беларускія партызаны распачалі барацьбу з новым акупантам - бальшавіцкім. На Браншчыне партызанка актыўна дзеяла да 1947 г., а на Смаленшчыне й пазьней. Смаленскія лесавікі выдавалі газету «Пад абцасам маскалёў».

У Цэнтральнай Беларусі нацыянальная партызанка таксама была зьнішчаная бальшавікамі. Тут дзеяў вопытны дыверсант Ваўпшасаў, па загаду якога быў расстраляны «за адмову падпарадкавацца» атрад атамана Іванова на Бягомельшчыне. Засталіся ў жывых толькі два маладыя партызаны, якія «раскаяліся».

Лёс беларускай нацыянальнай партызанкі быў трагічны. Нягледзячы на тое, што беларусы арганізаваліся раней за украінцаў, яны не змаглі абараніцца ад агрэсіўнага савецкага партызанскага руху й дыверсійных атрадаў НКУС. Але уявім сабе, што ў лес пайшлі да партызанаў аддзелы самаахоўы, паліцыі ды й, наогул, беларускія патрыёты, якія працавалі легальна. У гэтым выпадку арганізаваўся б моцны партызанскі рух, які змог бы канкураваць і з савецкімі, і з польскімі партызанамі. Але гісторыю ня зьменіш... Бальшавікі зрабілі яшчэ адно злачынства над Беларускім Народам і безпасьпяхова спрабавалі замясьці крывавыя сьляды...

(Працяг будзе.)

праграма тэлеперадач

Панядзелак, 11 верасьня

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** «И смех, и беда». Короткометражный фильм Белорусского телевидения. **8.30** Финансовое время. **8.45** «Старик и озеро». Док. фильм. **9.10** «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильмы **4—6**-й. **9.40** «Миколка-паровоз». Худ. фильм. **11.10** Компьютерный полигон. **11.35** «Дом у дороги». Фильм-балет. **12.15** «Звон уходящего лета». Худ. фильм. **1**-я и **2**-я серии. **14.25** «Анне Вески». Фильм-концерт. **14.50** Теленонс. **15.00** Новости. **15.10** По вашим просьбам. «ТАСС уполномочен заявить». Многосерийный худ. фильм. **5**-я серия. **16.20** ТВ - школе. Белорусская литература. В мире сказки. **16.45** Мультфильм. **17.00** «Хор». Фильм-концерт Белорусского телевидения. **18.00** АТН (с сурдопереводом), Би-би-си, Си-эн-эн. **18.45** Телеанонс. **18.50** Музыкальный антракт. **19.00** «На добрый лад». Передача из Гродно. **19.15** Белорусский дом. Художественно-публицистическая программа. **20.00** Протокол. Международная программа. **20.20** Спортивный телекурьер. **20.40** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.30** Музыкальный антракт. **21.45** Вертикаль. Почта Президента. **22.15** Жан-Поль Сартр. «При закрытых дверях». Спектакль Молодежного театра. В перерыве (**23.00**) - Новости. **0.35** Под куполом Вселенной.

1 канал

5.00 Телеутро **8.00 11.00 14.00 0.05** Новости **8.20 17.20** «Тропиканка» **9.10** Поле чудес **10.00** Человек и закон **10.25 15.00** Мультфильмы **10.35** Огород круглый год **11.20** ТРК «Мир» **12.00** «Красное и чёрное» **1** с. **13.10** Иванов, Петров, Сидоров... **14.20** Сем дней спорта **15.25** Звёздный час **16.05** «Элен и ребята» **16.35** Тет-а-тет **17.00 20.00** Время **18.15** Хоккей. ЦСКА-«Крылья Советов» В перерыве (**20.00**) Спокойной ночи, малыши! **20.55** «Двенадцать стульев» **4**-я с. **22.20** Версии **22.40** Футбольное обозрение **23.10** Пресс-клуб

Канал «Россия»

17.00 «Лад»-галерея. С.Цыганов. **17.30** Спасение **911**. **18.25** Устами младенца. **19.00**, **22.00** Вести. **19.25** Подробности. **19.35** «Тайна парковки **5** «в». Худ. фильм сериала «Инспектор Морс» (Великобритания). Часть **1**-я. **20.40** Репортер. **21.00** Без ретуши. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** «Киношок-**95**». **23.00** «Берлин, Александерплатц». Худ. фильм (ФРГ). **5**-я серия.

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.40 Информ ТВ. **12.20** «Антре». Цирковая программа. **12.50, 14.40, 17.50** Музыкальный момент. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ.фильм. **14.20** Советы садоводам. **14.45** «Евфроний». Телефильм цикла «Палитры» (Франция). **15.15** «Портрет мадмуазель Таржи». Музыкальный фильм. **16.25** Фестиваль «Золотой софит». **17.10** Мультфильм. **17.20** Крестики-нолики. **18.00** Телемагазин, **18.05** Телеблиц. **18.10** Большой фестиваль. **18.45** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ.фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **19.55** Дела городские. **20.10** «Римлянка». Премьера многосерийного худ.фильма (Италия). **1**-я серия. **21.55** Спорт, спорт, спорт... **22.10** Парад парадов. Музыкальное шоу.

Польша - 1

07.00 Кофе или чай? **08.45** Беседа. **09.00** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **09.30** Братство игр и приключений. **10.00** Новости. **10.10** Мама и я. **10.25** Дошкольники дома. **10.50** Гимнастика. **10.55** Поговорим о детях. **11.05** «Доктор Квинн». Сериал пр-ва США. **11.45** Музыкальная программа. **12.00** Программка для животных. **12.20** Новый взгляд. **12.30** Искусство. **13.00** Новости. **13.10** Агробизнес. **13.15** Индекс. **13.40** Школы в Европе. **14.05** Зеленым вверх. **14.20** Сила традиции. **14.35** Фильм о природе. **15.00** Пейзаж. **15.10** И тело и дух. **15.30** Ниша. **15.50** Программа на вечер. **16.00** Концерт. **16.30** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **17.00** Альтернативы. **17.25** Программа для детей. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Публицистическая программа. **19.10** «Марфи Браун». Сериал пр-ва США. **19.35** Краткий курс истории. **20.00** Вечеринка. **20.30** Новости. **21.10** Телетеатр. **22.30** Пульс дня. **22.45** Неделя президента. **23.00** Тележурнал. **23.25** Документальный сериал. **23.40** Полицейский журнал. **00.00** Новости. **00.20** «Правила игры». Фильм пр-ва Франции. **02.05** Развлекательная программа.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Спортивная программа. **08.20** Утреннний гость. **08.50** Академия здоровья. **09.00** Местная программа. **09.30** «Морк и Минди». Сериал пр-ва США. **10.00** Мир женщин. **10.30** Наша большая семья. **11.00** Кроссворд. **11.25** Телетурнир. **11.50** Летный журнал. **12.20** Сообщество в культуре. **12.50** Мир во Вьетнаме. **13.50** Академия здоровья. **14.00** Панорама. **14.20** Документальный фильм. **15.10** Музыкальный журнал. **15.40** Музыкальные новости. **15.50** Приветствие. **16.00** Мультфильм. **16.30** Спортивная студия. **17.00** Репортаж. **17.30** Футбольный журнал. **18.00** «Шпион за миллионы долларов». Документальный фильм. **18.40** Рыцарский альбом. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **20.05** Колесо фортуны. **20.35** Программа для детей. **21.00** «Специальный отдел». Сериал пр-ва США. **21.30** Автожурнал. **22.00** Панорама. **22.35** «Остановка Аляска». Сериал пр-ва США. **23.30** Театральный журнал. **00.00** Марафон трезвости. **00.30** Фестивальная студия. **01.00** Панорама. **01.05** Фестивальная студия.

Аўторак, 12 верасьня

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Зеркало Си-эн-эн. **8.05** Авто-парк. **8.20** Бездельник. **8.40** «Голуби мои, вы милые...» Док. фильм. **9.00** ТВ - школе. Белорусская литература. В мире сказки. **9.25** «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильмы **7—10**-й. **10.05** «Ко мне, Мухтар!» Худ. фильм. **11.30** Туроб»ектив. Путешествия, встречи, отдых. **11.50** «Женщина в белом». Худ. фильм. **1**-я и **2**-я серии. **14.10** «Обыкновенные чудеса». Фильм-концерт. **15.00** Новости. **15.10** «ТАСС уполномочен заявить». Худ. фильм. **6**-я серия. **16.20** ТВ - школе. Белорусская литература. Владимир Дубовка и его творчество. **17.00** «Поет Елена Камбурова». Фильм-концерт. **17.25** Уроки Н.Новожиловой. **18.00** АТН (с сурдопереводом), Би-би-си, Си-эн-эн. **18.45** Телеанонс. **18.50** Музыкальный антракт. **19.00** «Цена долгостроя. Костюковичский цементный завод». Передача из Могилева. **19.20** Мост. **19.50** SOS. **19.55** Экономикст. **20.05** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **20.35** Скрижали. Князь Кропоткин. **20.40** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.30** Музыкальный антракт. **21.45** «Мятежный духом». Телесериал. **22.40** Голоса прошлого. Поет Леся Лют. **23.00** Новости. **23.15** Под куполом Вселенной. **23.20** Р.Нахапетов в худ. фильме «Влюбленные».

1 канал

5.00 Телеутро **8.00 11.00 14.00 23.55** Новости **8.20 17.20** «Тропиканка» **9.10** Хоккей. ЦСКА-«Крылья Советов» **9.50** В мире животных **10.25** Мультфильм **10.35** Пойми меня **11.20** ТРК «Мир» **12.00** «Красное и чёрное», с.**2** **13.20** Иванов, Петров, Сидоров... **14.20** Футбольное обозрение **15.00** Посмотри, послушай **15.20** Кактус и Ко **15.30** Квар'ете «Весёлая квампания» **15.40** Волшебный мир, или Синема **16.05** «Элен и ребята» **16.30** Джэм **17.00 20.00** Время **18.10** Час-пик **18.35** Угадай мелодию **19.00** Тема **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.55** Из первых рук **21.05** Футбол. «Спартак-Алания» (Владикавказ) - «Ливерпуль» (Англия) **22.50** Версии **23.10** Волейбол. Сборная Болгарии - Сборная России

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** Требуются... требуются... **9.55** Телегазета. **10.05** Милицейская хроника. **10.15** Площадь искусств. Дирижер В.Ашкенази. **10.45** Клип-антракт. И.Аллегрова. **10.50** «Камень сновидений». Мультсериал (Великобритания). **11.15** Новая линия. **15.05** Там-там новости. **15.20** Новая линия. **15.50** Месяцеслов. **16.20** Праздник каждый день. **16.30** Мульти-пульти. **16.40** «Камень сновидений». Мультсериал (Великобритания). **17.05** Никто не забыт. **17.10** Торговый дом. «Ле Монти». **17.25** «Россия. Об»яснение в любви». Художественно-публицистический цикл. Фильм **19**-й. **17.55** На первенстве мира по шахматам. Г.Каспаров - В.Ананд. **18.10** L-клуб. **19.25** Подробности. **19.35** «Последние дни Ше Ну». Худ. фильм (Австралия). **21.25** Астрология любви. И.Понаровская. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** «Пой песню, поэт...» Худ. фильм.

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.40 Информ ТВ. **12.20** Мультфильмы. **12.50, 14.40, 16.40** Музыкальный момент. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ.фильм. **14.15** Советы садоводам. **14.45** «Наш американский Боря». Худ. фильм. **16.10** Мультфильмы. **16.50** По всей России. **17.00** Показывает Ленинградская областная телекомпания. **18.00** Телемагазин. **18.05** Телеблиц. **18.10** Большой фестиваль. **18.45** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ. фильм. **19.40** Песни нашей памяти. В.Баснер. Передача **2**-я. **19.55** Телеслужба безопасности. **20.05** Хоккей. Международный турнир. СКА (Санкт-Петербург) - «Юргорден»(Швеция). **20.50** Актерский клуб. **21.55** Спорт, спорт, спорт... **22.10** К **775**-летию Александра Невского. Во славу Отечества.

Польша - 1

07.00 Кофе или чай? **08.45** Беседа. **09.00** «Летающий Киви». Сериал для молодежи. **09.30** Телетурнир. **10.00** Новости. **10.10** Мама и я. **10.25** Дошкольники дома. **10.50** Гимнастика. **10.55** Поговорим о детях. **11.00** «Джулия Джокер». Сериал пр-ва Германии. **11.50** Музыкальная программа. **12.00** Рынок труда. **12.20** Плавать может каждый. **12.30** Киножурнал. **12.50** Домашний юрист. **13.00** Новости. **13.10** Агробизнес. **13.15** Сельскохозяйственная программа. **13.45** Компьютерная школа. **14.00** Балтийские технологии. **14.15** Великие открытия в науке и технике. **14.30** Камни с той и не с той Земли. **14.45** Телекомпьютер. **15.05** Книга чудес техники. **15.20** Человек на Марсе. **15.50** Программа на вечер. **16.00** Музыкальная программа. **16.30** «Новые приключения Черного князя». Сериал для молодежи. **17.00** Для молодежи. **17.25** Тик-так. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Публицистическая программа. **18.40** Пекин-**95**. **19.00** Мультсериал. **19.30** Чрезвычайный пересмотр. **20.00** Вечеринка. **20.30** Новости. **21.10** «Доченька из Африки». Фильм пр-ва Франции. **22.50** Пульс дня. **23.10** Семограф. **23.20** Экономическая программа. **23.40** Документальный фильм. **00.00** Новости. **00.15** Документальный фильм. **01.05** Искусство. **01.25** Откуда эта впечатлительность. **02.00** Программа о поэзии. **02.05** Развлекательная программа.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Спортивная программа. **08.20** Утренний гость. **08.50** Академия здоровья. **09.00** Местная программа. **09.30** «Фитнесс клуб». Сериал пр-ва Польши. **10.00** Мир женщин. **10.30** Документальный сериал. **11.00** Программа для детей. **11.25** Телетурнир. **11.50** Путешествие во времени и пространстве. **12.40** Марафон трезвости. **13.10** Репортаж. **13.50** Академия здоровья. **14.00** Панорама. **14.20** «Запертная любовь». Сериал пр-ва Испании. **15.05** Музыкальный журнал. **15.35** Музыкальные новости. **16.55** Приветствие. **16.00** Сериал пр-ва Австралии. **16.30** Спортивная студия. **17.00** Документальный фильм. **17.35** Телетурнир. **18.00** Тележурнал. **18.10** В тени Кремля. **18.40** Католическая программа. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **20.05** Телетурнир. **20.35** Программа для детей. **21.00** Спортивная студия. **21.50** Спортивная программа. **22.00** Панорама. **22.30** Экологическая программа. **22.45** Репортеры представляют. **23.05** «Это голова предателя». Фильм пр-ва США. **00.15** Спортивная студия. **01.15** Панорама. **01.20** Художественный фильм.

Среда, 13 сентября

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Экономикст. **8.00** Зеркало Си-эн-эн. **8.15** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **8.45** Мультфильм. **9.00** ТВ - школе. Белорусская литература. Владимир Дубовка и его творчество. **9.40** «Мятежный духом». Телесериал. **10.35** «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильмы **11—13**-й. **11.05** «Бабушкин внук». Худ. фильм. **12.25** Видимо-невидимо. **13.25** «Полынь - трава горькая». Худ. фильм. **15.00** Новости. **15.10** «ТАСС уполномочен заявить». Худ. фильм. **7**-я серия. **16.30** «Шостакович - композитор и время». Док.фильм. **17.20** Мультфильмы. **18.00** АТН (с сурдопереводом), Би-би-си, Си-эн-эн. **18.45** Телеанонс. **18.50** Музыкальный антракт. **19.00** Сельчане. Деловые люди Ивья. **19.30** Кайстра. «На добрый день». Литературная композиция. **19.55** Экономикст. **20.05** Телеанонс. **20.10** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **20.40** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.30** Музыкальный антракт. **21.45** «АТН-экспертиза». Проблемы финансового рынка. **22.15** «Мятежный духом». Телесериал. **23.05** Новости. **23.20** Под куполом Вселенной. **23.25** Столица. Тележурнал. **23.55** Чемпионат мира по мотогонкам-**95**. Гран-при Чехии.

1 канал

5.00 Телеутро **8.00 11.00 14.00 1.10** Новости **8.20 17.20** «Тропиканка» **9.10** Тема **9.55** Футбол. «Спартак-Алания» (Владикавказ) - «Ливерпуль» (Англия) **10.35** Пойми меня **11.20** ТРК «Мир» **12.00** «Красное и чёрное», с.**3** **13.10** Иванов, Петров, Сидоров... **14.20** Сем дней спорта... **15.00** Домисолька **15.20** Отчего и почему **15.50** Фан-клуб **16.05** «Элен и ребята» **16.30** Тин-тоник **17.00 20.00** Время **18.10** Час-пик **18.35** Угадай мелодию **19.00** Авторская программа В.Познера **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.55** Москва. Кремль **23.20** Версии **23.40** Футбол

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** Требуются... требуются... **7.55** Ключевой момент. **8.05** Пилигрим. **8.50** «Санта-Барбара». Худ. фильм. **9.40** Крестьянский вопрос. **10.05** Милицейская хроника. **10.15** Телегазета. **10.20** Грета Гарбо. Авторская программа В.Вульфа. **10.50** «Камень сновидений». Мультсериал (Великобритания). **11.15** Новая линия. **15.05** Там-там новости. **15.20** Праздник каждый день. **15.30** Дальний Восток. **16.20** «Камень сновидений». Мультсериал (Великобритания). **16.45** Непопулярная тема. **17.00** Поют драматические актеры. **17.30** Я-лидер. **17.55** На первенстве мира по шахматам. Г.Каспаров - В.Ананд. **18.10** Эксповидео. **18.25** Своя игра. **19.25** Подробности. **19.35** «Санта-Барбара». Худ.фильм. **20.30** «Городок». Развлекательная программа. **21.05** Клуб губернаторов. **21.45** Экран криминальных сообщений. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** «Киношок-**95**». **23.00** «Берлин, Александерплатц». Худ. фильм (ФРГ). **6**-я серия.

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.40 Информ ТВ. **12.20** Мультфильм. **12.50, 14.40, 17.50** Музыкальный момент. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ.фильм. **14.15** Советы садоводам. **14.45** «Я, бабушка, Илико и Илларион». Худ.фильм. **16.10** «Гласом моим...» Музыкальный фильм. **17.10** Сказака за сказкой. **18.00** Телемагазин. **18.05** Телеблиц. **18.50** Большой фестиваль. **18.45** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ.фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **19.55** Фильмы В.Виноградова. «Я хочу танцевать с тобой». **20.30** Блеф-клуб. **21.05** Театральный бинокль. **21.55** Спорт, спорт, спорт... **22.10** К **70**-летию народного артиста К.Ю.Лаврова. **23.10** Храм.

Польша - 1

07.00 Кофе или чай. **08.45** Беседа. **09.00** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **09.30** Музыкальный журнал для детей. **10.00** Новости. **10.10** Мама и я. **10.25** Дошкольники дома. **10.50** Гимнастика. **10.55** Поговорим о детях. **11.00** «Слава». Сериал пр-ва США. **11.45** Музыкальная программа. **12.00** Сладкое, кислое и мороженое. **12.15** Рыбы и рыбки. **12.30** Тележурнал. **13.00** Новости. **13.10** Агробизнес. **13.15** Сельскохозяйственная программа. **13.40** Орфография. **14.00** Ближе к искусству. **14.20** Люмен **2000**. **14.25** Документальный фильм. **14.55** Каталог памятников. **15.05** Встречи с литературой. **15.35** Литературная загадка. **15.40** Документальный фильм. **15.50** Программа на вечер. **16.00** Тележурнал. **16.30** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **17.00** Для молодежи. **17.25** Для детей. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Телетурнир. **18.50** С камерой среди зверей. **19.05** Солнечный патруль. **20.00** Вечеринка. **20.30** Новости. **21.10** Спортивная студия. **23.20** Пульс дня. **23.35** Общественно-публицистическая программа. **23.55** Документальный фильм. **00.10** Новости. **00.25** «Маленькое небо». Фильм пр-ва Польши. **02.00** Люмен **2000**. **02.30** Репортаж.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Спортивная программа. **08.20** Утренний гость. **08.50** Академия здоровья. **09.00** Местная программа. **09.30** «Все кроме любви». Сериал пр-ва США. **10.00** Трансляция заседаний сейма. **14.00** Панорама. **16.00** Приветствие. **16.05** «Виджет». Сериал пр-ва США. **16.25** Академия здоровья. **16.35** Пейзажи польской деревни. **16.44** Повесть первая. **17.00** Животные вокруг нас. **17.30** Телетурнир. **18.00** Документальный фильм. **18.35** Представления **80**-х годов. **18.55** Розыгрыш лото. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **20.05** Колесо фортуны. **20.35** Программа для детей. **21.00** Художественный фильм. **22.00** Панорама. **22.35** Экспресс репортеров. **23.05** Телетеатр. **00.00** Спортивная студия. **01.00** Панорама. **01.05** Спортивная студия.

Чацьвер, 14 верасьня

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Экономикст. **8.00** Зеркало Си-эн-эн. **8.15** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **8.45** Мультфильмы. **9.20** «Мятежный духом». Телесериал. **10.15** «Питер Пэн». Худ. фильм («Беларусьфильм»). **1**-я серия. **11.25** Уроки Н.Новожиловой. **11.55** Т.Уильямс. «Татуированная роза». Фильм-спектакль. **1**-я и **2**-я серии. **14.15** «Встречи на арене». Фильм-концерт. **15.00** Новости. **15.10** «ТАСС уполномочен заявить». Худ. фильм. **8**-я серия. **16.20** ТВ - школе. Белорусская литература. Микола Гусовский и его поэма «Песнь о зубре». **16.45** Мультфильмы. **17.30** «Три тысячи песен». Фильм-концерт Белорусского телевидения. **18.00** АТН (с сурдопереводом), Би-би-си, Си-эн-эн. **18.45** Телеанонс. **18.50** Музыкальный антракт. **19.00** Темная комната. «Шварцарбайтер». **19.30** Крок. «Своевременно». Информационная программа для молодежи. **20.00** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **20.30** Студия «Эксклюзив». Весы. **20.40** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.30** Музыкальный антракт. **21.45** Студия «Политика». **22.00** Экономикст. **22.10** «Мятежный духом». Телесериал. **23.05** Новости. **23.20** Под куполом Вселенной. **23.25** Ночной кинотеатр. «Дрянь». Худ. фильм.

1 канал

5.00 Телеутро **8.00 11.00 14.00 23.50** Новости **8.20 17.20** «Тропиканка» **9.10** Футбол. «Блэкберн» (Англия) - «Спартак» (Москва) **11.20** ТРК «Мир» **12.00** «Красное и чёрное», с.**4** **13.20** Иванов, Петров, Сидоров... **14.20** Сем дней спорта... **15.00** Мультитролия **15.20** На балу у Золушки **16.00** Очень короткие новости **16.05** «Элен и ребята» **16.30** ...До **16** и старше **17.00 20.00** Время **18.10** Час-пик **18.35** Лото «Миллион» **19.00** Футбол. «Динамо» (Киев) - «Панатинаикос» (Греция) **19.45** Спокойной ночи, малыши! **21.00** Худ.фильм пр-ва Великобритании **22.45** Версии **23.50** Волейбол. Сборная России - Сборная Италии

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** Требуются... требуются... **7.55** Ключевой момент. **8.05** «Человек, который сломал радугу». Док. фильм. **8.45** Телегазета. **8.50** «Санта Барбара». Х./ф. **9.40** Крестьянский вопрос. **10.05** Милицейская хроника. **10.15** Партия халявы. **10.35** Музыкальный экспромт. **10.45** «Камень сновидений». Мультсериал (Великобритания). **11.10** Никто не забыт. **11.15** Новая линия. **15.05** Там-там новости. **15.20** Праздник каждый день. **15.30** Разноцветная призма. **16.20** «Камень сновидений». Мультсериал (Великобритания). **16.45** «Здравствуй, племя молодое, незнакомое...» Навстречу Всероссийскому совещанию молодых писателей. **16.55** Футбол. Кубок обладателей кубков. **1/16** финала. «Динамо» (Москва) - «Арарат» (Ереван). В перерыве - Ваш партнер, Российские железные дороги. **19.25** Подробности. **19.35** «Санта-Барбара». Худ. фильм. **20.30** В мире авто-и мотоспорта. **21.05** Армия-**95**. **21.50** Клип-антракт. И.Салтыкова. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.45** Экран криминальных сообщений. **22.55** Питер Хэммил в Москве.

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 21.40 Информ ТВ. **12.20** Театральный бинокль. **12.50, 14.40, 16.40** Музыкальный момент. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ.фильм. **14.20** Советы садоводам. **14.45** «Остров Серафимы». Худ.фильм. **16.00** Мультфильм. **16.10** Ребятам о зверятах. **16.50** По всей России. **17.00** Показывает Ленинградская областная телекомпания. **18.00** Телемагазин. **18.05** Большой фестиваль. **18.20** Хоккей. **1**-й этап чемпионата МХЛ. СКА (Санкт-Петербург) - ЦСКА (Москва). В перерыве (**18.55**) - Информ ТВ. **19.45** Телеслужба безопасности. **20.00** «Мануэла». Худ.фильм. **20.50** Ура! Комедия. «Веселенькая поездка». Худ.фильм. **21.55** Спорт, спорт, спорт... **22.20** «Веселенькая поездка». Худ. фильм (продолжение). **22.55** Наобум. Игорь Костолевский.

Польша - 1

07.00 Кофе или чай? **08.45** Беседа. **09.00** Мультсериал. **09.30** Цвета. **10.00** Новости. **10.10** Мама и я. **10.25** Дошкольники дома. **10.50** Гимнастика. **10.55** Поговорим о детях. **11.05** «Ревир Вольфа». Сериал пр-ва Германии. **11.50** Музыкальная программа. **12.00** Кулинарная программа. **12.20** Это легко. **12.30** Таков мир. **13.00** Новости. **13.10** Агробизнес. **13.15** Сельскохозяйственная программа. **13.40** Здоровье. **14.05** Робинзоны. **14.20** Клипер. **14.40** Животные мира. **15.15** Такой пейзаж. **15.35** Журнал о питании. **15.50** Программа дня. **16.00** Музыкальная программа. **16.30** «Машина смен». Сериал пр-ва Польши. **17.00** Музыкальная программа. **17.25** Программа для молодежи. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Киножурнал. **18.45** Автомания. **19.05** «Папа майор». Сериал пр-ва США. **19.30** Католический журнал. **20.00** Вечеринка. **20.30** Новости. **21.10** «Жар тропиков». Сериал пр-ва Канады. **22.05** Документальный фильм. **23.00** Правительственный журнал. **23.10** Документальный фильм. **23.30** Пегас. **00.00** Хозяйственные новости. **00.15** Миниатюры. **00.20** «Европейское кино». Док. фильм. **01.15** Развлекательная программа.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Спортивная программа. **08.20** Утренний гость. **08.50** Академия здоровья. **09.00** Местная программа. **09.30** «Дети, заботы и мы». Сериал пр-ва США. **10.00** Трансляция заседаний сейма. **14.00** Панорама. **15.55** Приветствие. **16.00** Вокруг света. **16.25** Академия здоровья. **16.35** Мотоспорт. **17.00** Документальный фильм. **17.30** Телетурнир. **18.00** «Проессионал». Документальный фильм. **18.35** Документальный фильм. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **20.05** Один из десяти. **20.35** Клуб пана Рыся. **21.00** Спортивная программа. **22.00** Панорама. **22.35** «Бартон Финк». Фильм пр-ва США. **00.25** Вопрос о Польше. **01.15** Панорама. **01.20** Музыкальная программа.

На тыдзень

Пятніца, 15 верасьня

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Экономикст. **8.00** Зеркало Си-эн-эн. **8.15** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **8.45** Мультфильм. **9.00** ТВ - школе. Белорусская литература. Микола Гусовский и его поэма «Песня о зубре». **9.25** «Мятежный духом». Телесериал . **10.20** Мультфильмы. **11.00** «Питер Пэн». Худ. фильм. **2**-я серия. **12.10** «Серебряная поляна». Фильм-концерт. **12.40** «Запомните меня такой». Худ. фильм. **1**-я и **2**-я серии. **15.00** Новости. **15.10** Классика на экране.»Дворянское гнездо». Худ. фильм. **16.55** «Карадаг - земля заповедная», «Акварели Волошина». Док. фильмы. **17.35** «Все обо всем». Информационно-познавательная программа для детей. **18.00** АТН (с сурдопереводом), Би-би-си, Си-эн-эн. **18.45** Телеанонс. **18.50** Музыкальный антракт. **19.00** Параграф к «Протоколу». Трудоустройство за пределами Беларуси. **19.30** Премьера цикла. «Новости-ТВ». **19.45** SOS. **19.50** Диалоги о спорте. Александр Андриевский (кикбоксинг). **20.10** Многозвучие. **20.40** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.30** Музыкальный антракт. **21.45** Экономикст. **21.55** Вечерний иллюзион. «Вспышка». Худ. фильм (США). В перерыве (**23.00**)— Новости. **23.45** Под куполом Вселенной. **23.50** «И снова оперетта». Фильм-концерт.

1 канал

5.00 Телеутро **8.00 11.00 14.00 1.10** Новости **8.20 17.20** «Тропиканка» **9.10** Авторская программа В.Познера **9.50** Клуб путешественников **10.35** Пойми меня **11.20** ТРК *«Мир»* ***12.00*** *«Красное и чёрное», с.**5*** **13.10** Иванов, Петров, Сидоров... **14.20** Сем дней спорта... **15.00** «Белый клык» **15.25** Созвездие Орфея **15.35** Новая реальность **16.05** Рок-урок **17.00 20.00** Время **18.25** Человек и закон **18.55** Поле чудес **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.55** «Рейли - король шпионов» х/ф с.**1 22.25** Версии **22.45** Взгляд **23.40** Волейбол. Полуфинал

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** Требуются... требуются... **7.55** Совершенно секретно. **8.45** Клип-антракт. Линда. **8.50** «Санта-Барбара». Худ.фильм. **9.40** Крестьянский вопрос. **10.05** Милицейская хроника. **10.15** Телегазета. **10.20** «Ахалтекинец». Док. фильм. **10.30** Торговый дом. «Ле Монти». **10.45** Мировая деревня. «Русская свадьба». **11.15** Новая линия. **15.05** Там-там новости. **15.20** Праздник каждый день. **15.30** Кенгуру. **15.50** Месяцеслов. **16.20** Полеты Лены Радишевской. **16.35** На первенстве мира по шахматам. Г.Каспаров - В.Ананд. **16.50** Дисней по пятницам. «Зорро». Худ. фильм. **17.45** Мастер. Кирилл Лавров. **18.25** Правительственные будни. **19.25** Подробности. **19.35** «Санта-Барбара». Худ.фильм. **20.30** Сам себе режиссер. **21.05** «К-2» представляет: А.Володин в программе «Фрак народа». **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.45** «Киношок-95».

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.40 Информ ТВ. **12.20** Мультфильм. **12.50, 17.50, 21.25** Музыкальный момент. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ.фильм. **14.20** Советы садоводам. **14.45** Ура! Комедия. «Веселенькая поездка». Худ.фильм. **16.05** «Религии в ЮАР». Док. фильм (ЮАР). **16.20** «Европейский калейдоскоп». **16.50** «Хрустальный ключ». Фестиваль музыкальных клипов. **17.10** Антре. Цирковая программа. **17.30** Полосатая музыка. **18.00** Телемагазин. **18.05** Теleблиц. **18.10** Большой фестиваль. **18.45** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ.фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **20.00** «Камми». Худ.фильм. **21.55** Спорт, спорт, спорт... **22.10** «Джошуа». Худ.фильм (США).

Польша - 1

07.00 Кофе или чай? **08.45** Беседа. **09.00** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **09.30** Моя программа. **10.00** Новости. **10.10** Мама и я. **10.25** Дошкольники дома. **11.00** Сериал пр-ва США. **11.50** Музыкальная программа. **12.00** Тележурнал. **12.15** Делай как мы. **12.30** Тележурнал. **13.00** Новости. **13.10** Агробизнес. **13.15** Сельскохозяйственная программа. **13.40** Сумасшедший капитализм. **14.05** Не одно имя. **14.10** Если не Оксфорд, то что? **14.30** Мы иные. **14.45 600** секунд документа. **14.55** Каждый имеет право на собственность. **15.15** Кто ты есть? **15.35** Сумасшедший капитализм. **15.50** Программа на вечер. **16.00** Музыкальная программа. **16.30** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **17.00** Тележурнал. **17.25** Программа для малышей. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Тележурнал. **18.30** Культурно-публицистический журнал. **18.45** Тележурнал потребителя. **19.05** Свидание втемную. **19.45** Сатирическая программа. **20.00** Вечеринка. **20.30** Новости. **21.10** «Тех двое». Фильм пр-ва Канады. **22.55** Пульс дня. **23.15** Четверть часа. **23.30** Тележурнал. **00.00** Новости. **00.20** Развлекательная программа. **00.35** Тележурнал. **00.40** «Кто-то среди нас». Фильм пр-ва США. **02.20** Развлекательная программа. **02.40** Тележурнал культуры.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Спорт. **08.20** Утренний гость. **08.50** Академия здоровья. **09.00** Местная программа. **09.30** «Полный дом». Сериал пр-ва США. **10.00** Трансляция заседаний сейма. **14.00** Панорама. **15.55** Приветствие. **16.00** Мультсериал. **16.25** Академия здоровья. **16.35** Музыкальная программа. **17.00** Развлекательная программа. **17.25** История польского видеоклипа. **18.00** Развлекательная программа. **18.30** «Нескучные дни». Сериал пр-ва США. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **20.05** Один из десяти. **20.35** Программа для детей. **21.00** Тележурнал. **21.50** Спортивная программа. **22.00** Панорама. **22.35** Тележурнал. **22.40** Развлекательная программа. **23.10** «Это голова предателя». Фильм пр-ва США. **00.35** Фестивальная студия. **01.00** Панорама. **01.05** Спортивная студия.

Субота, 16 верасьня

Белорусское телевидение

8.00 Экономикст. **8.10** Зеркало Си-эн-эн. **8.25** «Радостная душа». Фильм-концерт. **8.55** Спортплощадка. **9.30** Сущность. Духовная программа. **10.20** «Судьба моя и надежда - это ты, искусство». Телефестиваль творчества инвалидов. Передача из Гомеля. **10.40** Здоровье. **11.10** «Все обо всем». Информационно-познавательная программа. **11.30** «Мама». Худ.фильм. **12.55** Мультфильмы. **13.20** Дни белорусской письменности и печати. «Праздник прессы». Телеочерк. **13.35** «Свояки. Тропинку эту не теряем». **14.05** «Вера, Надежда, Любовь». Актриса Любовь Румянцева и кинорежиссер Виталий Дудин. **14.50** По вашим просьбам.»Черная роза - эмблема печали, красная роза - эмблема любви». Худ. фильм. **1**-я и **2**-я серии. **17.05** Композиторы Беларуси. Галина Горелова. Концерт для гитары, струнного оркестра и колоколов. **17.45** «Тропическая жара». Худ.фильм. **18.45** «Универсиада по-белорусски». Об участии спортсменов Беларуси во Всемирных студенческих играх в г.Фукуока (Япония). **19.25** Финансовое время. **19.40** «Галерея». Михаил Финберг. Авторская программа Татьяны Егоровой. **20.05** Международные спортивные новости. **20.35** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.35** «Звезды» на экране. Людмила Гурченко и Борис Невзоров в худ. фильме «Нелюдь, или В раю запрещена охота». **0.05** Под куполом Вселенной. **0.10** Видимо-невидимо.

1 канал

6.30 Телеутро **7.45** Слово пастыря **8.00 14.00 00.40** Новости **8.20** Лего-го! **8.50** «Секреты *моего лета» (Канада)* ***9.15*** *Мультфильм* **9.25** Утренняя почта **10.00** Смак **10.15** Здоровье **10.50** Вся Россия **11.20** Бомонд **11.40** «Кутузов» **13.25** Зеркало **14.20** Большие гонки **14.50** В.Леонтьев «По дороге в Голливуд» **15.10** Фильм-сказка **16.20** В мире животных **17.00 20.00** Время **17.20** Смехопанорама **18.10** «Следопыт» х/ф (Канада) **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.55** «Рейли - король шпионов» х/ф с.**2 21.10** Брейн-ринг **22.40** У всех на устах **23.10** Волейбол

Канал «Россия»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести. **7.25** Звезды говорят. **7.30** Клип-антракт. М.Шуфутинский. **7.35** От «винта». **7.50** Продленка. **8.05** «Давным-давно». К **250**-летию со дня рождения М.И.Кутузова. **8.35** Пилигрим. **9.20** Золотая шпора. **9.50** А.Гурнов. «Чисто английский репортаж». **10.00** Соотечественники. **10.45** «Вечерняя школа». Худ. фильм (Япония). **12.55** Клип-антракт. А.Губин. **13.20** Де факто. **13.35** «Умершая, которая убила». Худ. фильм сериала «Расследования комиссара Мегрэ». Часть **1**-я. **14.20** Киноафиша. **14.35** «Путешествие к Набокову». Авторская программа И.Золотусского. **15.25** Твои возможности, человек. **15.55** Футбол. Чемпионат России. **17.55** На первенстве мира по шахматам. Г.Каспаров - В.Ананд. **18.05** Аншлаг и Ко. **19.25** «Софи Лорен. История ее жизни». Худ. фильм (США). **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Программа «А».

Санкт-Петербург

6.30 Христос во всем мире. **7.00** Доброе утро. **8.00** Живьем... **9.00** «Камми». Худ. фильм. **10.20** «Кармен. Страницы партитуры». Музыкальный фильм. **11.25** Моя музыка. **11.55** Теледоктор. **12.15** «Об»ектив». «Николай Николаевич». **12.45** Телевизионная служба трудоустройства. **13.00** Исторический альманах. **13.35** «Не болит голова у дятла». Худ.фильм. **14.45** «Волшебник Изумрудного города». Телеспектакль для детей. Часть **1**-я. **15.35** Музыкальный момент. **15.45** Сказка за сказкой. **16.30** «Приходите завтра». Худ. фильм. **18.05** Телеблиц. **18.10** Большой фестиваль. **18.30, 21.40** Информ ТВ. **18.50** Детектив на экране. «Черная кобра» (Италия). **20.20** Экспресс-кино. **20.35** Телеканал «Не хочешь - не смотри». **22.00** «Повелитель демона». Худ. фильм (США). **23.15** На «бис». Юрий Охочинский.

Польша - 1

08.00 Экологическая программа. **08.15** Из Польши. **08.30** Все об огороде. **08.55** Агролиния. **09.30** Сериал пр-ва Австралии. **09.55** Программа дня. **10.00** Новости. **10.10** Программа католической редакции для детей. **10.35** Научно-популярная программа. **12.00** «Чудесная планета». Документальный сериал. **13.00** Новости. **13.10** Страна. **13.35** Телеконцерт пожеланий. **14.00** Животные мира. **14.30** Мультфильмы У. Диснея. **15.45** Тележурнал. **17.05** «Билл Гоусби шоу». Сериал пр-ва США. **17.30** Тележурнал. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Телетурнир. **18.50** Тележурнал. **19.05** «День за днем». Сериал пр-ва США. **20.00** Вечеринка. **20.30** Новости. **21.10** «Поздравления из Москвы». Фильм пр-ва Англии. **23.10** Мисс Полония-**95**. **01.30** «Джексон». Фильм пр-ва США. **03.05** За границей реальности.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Тележурнал. **08.30** Такие одинокие. **09.00** Мультсериал. **09.25** Приветствие. **09.30** Местная программа. **10.30** Тележурнал. **10.55** Польша-**95**. **11.00** Жизнь рядом с нами. **11.30** Программа для детей. **12.00** Час с Ганной Барберой. **13.00** Академия польского кино. **15.00** События недели. **15.30** Портрет поляков. **16.00** Телетурнир. **16.25** Приветствие. **16.30** Сериал пр-ва Польши. **16.55** Польша-**95**. **17.10** Концерт. **18.00** Сериал пр-ва США. **18.45** Розыгрыш лото. **18.55** Панорама. **19.10** Местная программа. **19.30** Семь дней - мир. **19.55** Польша-**95**. **20.05** Телетурнир. **20.30** Спортивная студия. **20.35** Сумасшедшие цифры. **21.00** Спортивная студия. **22.00** Панорама. **22.30** Слово на воскресенье. **22.35** Музыкальный журнал. **23.05** «Место жительства». Фильм пр-ва Англии. **00.00** Польша-**95**. **00.10** Спортивная студия. **01.30** Панорама. **01.35** Развлекательная программа.

Нядзеля, 17 верасьня

Белорусское телевидение

8.00 «Помнишь ли ты...». Фильм-концерт. **8.40** Мультфильм. **9.15** «Телебом» на «Славянском базаре». **9.35** «Колесо времени». Историко-культурный календарь. Сентябрь. **10.20** Туроб»ектив. Путешествия, встречи, отдых. **10.40** Уроки Н.Новожиловой. **11.10** «Все нормально, мама!» Развлекательная программа. **11.40** «Между нами, женщинами...» Встречи в Лондоне. **12.15** Авто-парк. **12.30** По вашим просьбам. «Аэлита, не приставай к мужчинам». Худ. фильм. **13.55** Карт-**100**. Кубок Беларуси. V1 этап. Личная гонка. **14.20** Телеклуб «Гав-гав». **14.50** Карт-**100**. Кубок Беларуси. V1 этап. Командная гонка. **15.20** Воскресный канал детского творчества «Окно». **16.20** «Экспедиция». Научно-популярный сериал. **16.55** Приглашаем на вечорки. Обряд «Крестины». **17.45** Республиканские соревнования по городошному спорту на приз Белорусского телевидения. **18.20** Стиль. **18.40** Поздравляем Вас! Музыкальная программа к Дню работников леса. **19.35** Бездельник. **20.00** Резонанс. **20.40** Колыбельная. **21.05** Карамболь. Ток-шоу с участием композитора Сергея Кортеса. **21.35** «Синема» представляет: «Как вам это понравится?» Худ. фильм (Великобритания). **23.40** Под куполом Вселенной. **23.45** Концерт-вальс.

1 канал

6.30 телеутро **8.00 14.00 00.35** Новости **8.20** С утра пораньше **8.50 11.35 16.35** Мультфильмы **9.10** Пока все дома **9.45** Утренняя звезда **10.30** Полигон **11.00** Лики земли **11.45** Вся Россия **12.10** Под знаком «Пи» **14.30** Большой театр. Дни и вечера **15.20** Клуб путешественников **16.05** Окно в Европу **17.00** Время **17.20** Т.Доронина. Ведущий - В.Вульф **18.00** Один на один **18.30** Кумиры, кумиры...» **19.00** КВН-**95 21.00** Воскресенье **22.50** Новости спорта **22.05** «Рейли -король шпионов» х/ф с.**3 23.00** Любовь с первого взгляда

Канал «Россия»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести. **7.25** Звезды говорят. **7.30** «Дело жизни Ивана Цветаева». Док. фильм. **7.50** Первый дубль. **8.05** Золотой ключик. **8.20** Футбол без границ. **9.05** Доброе утро, Европа. **9.35** Атыбаты... **10.05** Консолидация. **10.10** Русское лото. **10.55** На первенстве мира по шахматам. Г.Каспаров - В.Ананд. **11.15** «Две стрелы». Худ. фильм. **12.45** Кипрас Мажейка. «Параллели». **13.20** Не вырубить... **13.35** «Умершая, которая убила». Худ. фильм сериала «Расследования комиссара Мегрэ». Часть **2**-я. **14.25** Сигнальный экземпляр. **14.35** «Гигантская выдра». Док. фильм сериала «Тайны животных» (Великобритания). **15.30** Горячая десятка. **16.25** Веди. **17.00** Волшебный мир Диснея. «Чокнутый», «Новые приключения Винни Пуха». **17.55** Шарман-шоу. **19.25** «Джамиля». Премьера худ. фильма (США). **21.00** У Ксюши. **21.30** Коробка передач. **21.45** Мультфильм для взрослых. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Полнолуние.

Санкт-Петербург

6.00 Ваш день. **6.30** Целительное слово. **7.00** Доброе утро. **8.00** Живьем... **9.00** Мультфильм. **9.20** Детектив на экране. «Черная кобра» (Италия). **10.50** Музыкальный момент. **11.00** Воскресный лабиринт. **12.10** Фильмы В.Виноградова. «Групповой портрет с Кижами». **13.00** Страсти-мордасти. **13.15** Посмотрим. Анонс программ. **13.30** Классика-**5**. Постижение мастерства. **14.30** Слово - депутатам. **15.00** «Волшебник Изумрудного города». Часть **2**-я. **16.00** Золотой ключ. **16.15** Бросайка. **16.55** Чемпионат Италии по футболу. **19.00, 22.15** Информ ТВ. **19.20** Остров Невезения. **20.00** Наше кино. «Танго на Дворцовой площади». **21.15** Адамово яблоко. **22.35** Легенды рока. Дайана Росс - «Леди поет».

Польша - 1

08.00 Сельское хозяйство в мире. **08.15** Народная музыка. **08.35** Записки. **09.05** Музыкальная программа. **09.30** «Дорога в Авонлеа». Сериал пр-ва Канады. **10.20** Телеутро. **10.45** Тележурнал. **11.15** В старом кино. **12.45** Репортаж. **13.00** Трансляция из Ватикана. **13.20** Публицистическая программа. **14.00** Новости. **14.15** «Верная река». Фильм пр-ва Польши. **16.35** Стекляный дом. **17.00** Духовная культура норода. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Стоит посмеяться. **18.50** Сатирическая программа. **19.05** «Доктор Квинн». Сериал пр-ва США. **20.00** Вечеринка. **20.30** Новости. **21.00** Торжественное открытие памятника погибшим на Востоке. **22.20** «Улыбка судьбы». Сериал пр-ва США. **23.10** Чудесные мгновенья. **23.40** Спортивное воскресенье. **23.05** Близкие встречи. **00.35** Документальный фильм. **01.40** Концерт камерного оркестра.

Польша - 2

08.00 Эхо недели. **08.30** Фильм для глухих. **09.15** Слово на воскресенье. **09.30** Местная программа. **10.30** Приветствие. **10.35** Политический комментарий. **11.00** Отчизна. **11.15** Программа для детей. **12.15** Музыкальная программа для детей. **12.45** «Лев святого Марка». Фильм пр-ва Италии. **14.15** Рыцарский альбом. **14.30** Публицистическая программа. **15.00** Спортивная студия. **16.00** Телетурнир. **16.35** «Радиороманс». Сериал пр-ва Польши. **17.00** Шанс на успех. **18.00** «Беверли хилз». Сериал пр-ва США. **18.50** Вторая программа. **19.00** Местная программа. **19:10** Спортивная студия. **20.05** Телетурнир. **20.35** Мультсериал. **21.00** Час откровения. **22.00** Панорама. **22.30** Спортиваня студия. **23.05** Эхо рая. **00.35** Спортивная студия. **01.00** Панорама. **01.05** Джаз.

УСЕ РАЗАМ З «ПАХОДНЯЙ»

Шмат падзей адбылося ў нашай рэспубліцы за апошні час. Было добрае, але і шмат благога напаткала наша грамадзтва. На жаль, большасьць крокаў зробленых на шляху нацыянальнага адраджэньня, была затаптана прайшоўшымі выбарамі і рэферэндумам. Але нам не прывыкаць пачынаць усё спачатку. І менавіта сёньня мы павінны аб'яднацца, выступіць адзінаю грамадою. Гэта хоча зрабіць гістарычна-культурны клуб «Паходня».

Мы пачынаем наш юбілейны 10-ты працоўны год і запрашаем на свае паседжаньні ўсіх, хто цікавіцца гісторыяй, мовай, культурай, эканомікай, палітыкай... Нашы дзьверы адчынены для прадстаўнікоў усіх рэлігійных канфесій, левых і правых арганізацый, для ўсіх гарадзенцаў і гасьцей горада. Прыходзьце, слухайце, спрачайцеся.

Першае паседжаньне клуба «Паходня» адбудзецца ў чацьвер 14 верасьня а 19-й гадзіне ў памяшканьні Гарадзенскага гарадзкога Дома культуры па вуліцы Дзяржынскага. Шчыра запрашаем!

Віктар ВАРАНЕЦ,
старшыня ГКК «Паходня»

ЯК «РЫТМ» ЗЬБІЛІ З РЫТМУ

(Заканьчэньне. Пачатак на 1-й старонцы.)

Як распавяла нам сп.Ала Грэсь (галоўны трэнер каманды), 25 жніўня каманда накіравалася на аўтобусе хакейнага клуба «Нёман» у горад Бра для ўдзелу ў традыцыйным турніры «Мемарыял Мадзіні». Гэтае спаборніцтва аднесена да вышэйшай катэгорыі «А» і для ўдзелу ў ім запрашаюцца мацнейшыя клубы Эўропы. У гэтым годзе ў Бра былі запрошаны 12 жаночых каманд, бясспрэчным фаварытам сярод якіх лічыўся «Рытм» - трохразовы ўладальнік галоўнага трафея турніра.

Пераадолеўшы тысячы кіламетраў па эўрапейскіх дарогах, гарадзенскія хакеісткі нечакана былі затрыманыя на вугорска-славенскай мяжы. Славенскія памежнікі атрымалі факс з Міністэрства замежных справаў Італіі, у якім паведамлялася пра тое, што без дазволу міністэрства транспарту Італіі праезд беларускіх транспартных сродкаў праз славенска-італьянскую мяжу забаронены. Нягледзячы на ўсе намаганьні арганізатараў турніра і «Рытма», у экстраным парадку атрымаць дазвол з міністэрства транспарту Італіі не ўдалося. Тым часам скончыўся тэрмін, адведзены на перасячэньне мяжы. У якасьці выйсьця з сітуацыі можна было перасесьці на славенскі аўтобус і спакойна ехаць далей, як гэта робяць кліенты беларускіх турыстычных фірмаў. Але на гэта спатрэбілася б каля 2 тысячаў долараў, якіх, зразумела, не было. Вось і прыйшлося паварочваць назад.

Вярнуўшыся ў Горадню, кіраўніцтва «Рытма» зьвярнулася за тлумачэньнямі ў нашае Міністэрства замежных спраў. Там разьвялі рукамі і накіравалі ў міністэрства транспарту. Там высьвятлілася, што італьянцы запалілі «чырвонае сьвятло» таму, што Беларусь ўвяла падатак за праезд замежнага транспарту па сваёй тэрыторыі і пры гэтым не заключыла адпаведныя пагадненьні з іншымі дзяржавамі. Дзіўным выглядае тое, што пра ўсё гэта беларускае МЗС не папярэдзіла кіраўніцтва «Рытму», калі тое афармляла дакументы на паездку. Калі ў міністэрстве ня ведалі пра магчымыя перашкоды на мяжы, то навошта нам такое міністэрства, якое не абараняе інтарэсы сваіх грамадзян з-за сваёй некампетэнтнасьці? Калі ж ведалі, але спраўна ўзялі за кожнага чалавека па 25 долараў - то хто за гэта адкажа і, галоўнае, верне назад грошы? Пакуль што чыноўнікі робяць выгляд, што ва ўсім вінаваты сам «Рытм» і вяртаць грошы не зьбіраюцца. Ім, безумоўна, усё роўна, што сёньня кожная капейка на спорт здабываецца вялізнымі высілкамі, што кампенсаваць спаленыя марна на дарогу грошы будзе надзвычай цяжка, што спарцмэнкі выбіліся з графіку падрыхтоўкі да сезона і атрымалі вялізную маральную траўму, што пад сумнеў пастаўлена добрае імя каманды, якая ня раз і ня два прыносіла славу Беларусі.

Дык да якога ж часу кожны з нас будзе залежаць не ад закона, а ад добрай волі чыноўніка?

Вітаўт РУДНІК.

ДНІ ІГНАТА ДАМЕЙКІ Ў ЛІДЗЕ

З 31 жніўня па 2 верасьня ў Лідзе прайшлі дні ўшанаваньня памяці славутага навукоўца, падарожніка і вялікага патрыёта нашай зямлі Ігната Дамейкі.

31 жніўня ўраджэнка Ліды Ірэна Стасевіч-Ясюкова, старшыня Камітэту гісторыі навукі і тэхнікі Польскай Акадэміі навук адкрыла міжнародную канферэнцыю, прысьвечаную выдатным дзеячам навукі і культуры, чыё жыцьцё так ці інакш было зьвязана з Лідай. Сьпецыяльна да гэтай канферэнцыі Польская Акадэмія навук і Таварыства польскай культуры на Лідчыне выдалі кнігу пра нашага славутага земляка на польскай і беларускай мовах. Акрамя Дамейкі, у рэфератах выступоўцаў знайшлі адлюстраваньне жыцьцяпісы Тадэвуша Гарэцкага, Казіміра Нарбута ды інш.

Ігнат ДАМЕЙКА

1 верасьня ўдзельнікі дзён наведалі в.Крупава і Запольле. У Крупаве віцэ-консул Польшчы ў Горадні Богдан Разальскі і намесьнік старшыні лідзкага райвыканкаму Іван Гушча адкрылі школьны музей Ігната Дамейкі. Віцэ-консул спрэзентаваў музею выдатны партрэт Ігната Дамейкі работы гарадзенскага мастака Станіслава Кічкі. Вуліца «Лідзкая» вёскі Крупава стала вуліцай Ігната Дамейкі.

На скрыжаваньні дарог каля былога маёнтка Запольле, дзе Ігнат Дамейка жыў і працаваў з 1802 па 1832 год, быў адкрыты памятны знак з подпісамі на беларускай і польскай мовах. Знак адкрылі віцэ-консул Разальскі і намесьнік старшыні райвыканкаму Зыгмунт Чапля. Асьвяціў знак ксёндз Юзаф са Слабады.

Удзельнікі дзён наведалі і падмуркі былога маёнтка Дамейкаў. Маёнтак перастаяў паўстаньні 1831 і 1863 гадоў, Першую сусьветную вайну, рэвалюцыі і Грамадзянскую вайну, Айчынную вайну, ды не ўцалеў ад бальшавіцкіх манкуртаў і быў зьнесены ў 50-я гады.

Група ўдзельнікаў наведала і месца пахаваньня Казіміра Нарбута ў в.Радзівонішкі. Але тут іх чакала яшчэ большае расчараваньне. На месцы рэштка́ў былога вуніяцкага касьцёла, пад алтаром якога быў пахаваны Казімір, адзін з бальшавіцкіх начальнікаў проста зрабіў пограб. Людзі сабралі выкінутыя экскаватарам косьці і прыкапалі дзесьці недалёка. Шукайце зараз, навукоўцы, магілу заснавальніка лідзкага касьцёла піяраў, аўтара першага падручніка «Логікс», перакладчыка працаў Фрыдрыха Вялікага. Гадоў 20 таму быў разабраны і дом Нарбутаў у Радзівонішках.

Не абыйшлося і без традыцыйнай лыжкі дзёгцю. За некалькі гадзін да пачатку вечарыны, наладжанай Таварыствам польскай культуры на Лідчыне, лідзкія гарадзкія ўлады забаранілі яе правядзеньне ў будынку 11-й школы, саслаўшыся на нейкі загад. Давялося арганізатарам тэрмінова пакідаць «гасьцінную» Ліду і перабірацца ў іншы населены пункт. Ды няма ліха без дабра. Вечарына ўдалася на славу. Асабліва парадаваў усіх ансамбль народнай музыкі «Гудзкія гармонікі».

Яраслаў ГРЫНЬКЕВІЧ.

МІНУС ДЗЕСЯЦЬ...

Падзеяй тыдня ў спартыўным жыцьці горада стала гульня на Кубак Корача паміж баскетбалістамі гарадзенскага «Гродна-93» і клуба «Сталь Бобрэк» з польскага горада Бытам.

Баскетбалісты з Горадні зьяўляюцца адзінымі прадстаўнікамі нашай краіны ў Эўракубках і таму невялікая зала на вуліцы Гагарына не зьмяшчала ўсіх жадаючых убачыць сустрэчу. А паглядзець было на што, бо ў госьці да нас завітаў адзін з мацнейшых і багацейшых клубаў Польшчы, у складзе якога гуляюць 4 гульцы нацыянальнай і маладзёжнай зборных суседняй краіны і два цёмнаскурыя амерыканцы.

Першыя два ачкі ў сустрэчы былі на рахунку нашага Уладзіміра Шарко. У першай палове гульні перавага гойдаецца як на арэлях ў бок то адной, то другой каманды. У гасьцей на пляцоўцы саліраваў Джозэф Дохерці, праз якога ішлі амаль усе атакі палякаў, якія ў канцоўцы першага тайма былі крыху больш удалымі, што і засьведчыў лік 40:37 на іх карысьць.

На пачатку другой паловы гульні намаганьнямі гульца зборнай Беларусі Аляксея Альшэўскага нашыя баскетбалісты выходзяць наперад 59:54. Аднак гэта быў апошні іх посьпех. Ня маючы паўнавартаснай замены першай пяцёрцы, каманда «падсела» фізічна. І вось ужо літаральна топчуць нашую абарону вялічэзныя гульцы зборнай Польшчы Адам Войцік і Марыюш Бацік, выйграе свой і чужы шчыт Джэффры Штэрн, выдатна распасоўвае Дохерці і фінальны сьвісток фіксуе перамогу польскіх «баброў» з лікам 83:73. Лепшымі гульцамі сустрэчы былі прызнаныя Марыюш Бацік і Уладзімір Шарко. Адказная сустрэча - праз тыдзень ў Бытаме. Але шанцаў на тое, каб праўваць «сталёвую» плацыну тамтэйшых «баброў» і выйсьці ў наступны этап Кубка ў нашых баскетбалістаў вельмі мала.

Р.В.

НЯМА ХАРАКТАРУ?

Гульні любых кубкавых турніраў маюць свой, надзвычай прывабны для заўзятараў падтэкст. У гэтых сустрэчах правяраецца характар, няма месца кампрамісу - слабейшы вымушаны саступіць дарогу мацнейшаму.

На жаль, у васьмёрку каманд, якая працягвае барацьбу за Кубак Беларусі па футболе ня трапілі каманды Гарадзеншчыны. «Хімвалакно», як і чакалася, буйна саступіла цяперашняму ўладальніку Кубка «Дынама-93» з лікам 1:7 (гол прэстыжу на рахунку экс-нёманца Ігара Петрашэвіча). «Кардан Флаерс» на два галы салігорскага «Шахцёра» змог адказаць толькі голам Сяргея Саладоўнікава, а слонімскі КПФ прыкра саступіў на сваім полі барысаўскаму «Фамальгаўту» 1:4 (адзіны гол на рахунку Татарашвілі).

Прыйшоўшыя на гульні чарговага тура турніра каманд II лігі заўзятары спадзяваліся, што нашыя клубы паспрабуюць рэабілітаваць сябе ў вачах сваіх прыхільнікаў. Аднак гэта ўдалося толькі слонімцам, якія перамаглі з лікам 3:1 «Дынама-Юні». З такім жа лікам, але на карысьць гаспадароў поля, скончылася гульня ў Магілёве, дзе «Трансмаш» прымаў «Хімвалакно». Цэнтральным жа матчам тура стала гульня паміж лідарам II лігі, нашым «Кардан Флаерс» і пінскім «Камунальнікам». Сустрэча праходзіла на мокрым, коўзкім полі, якое пазбавіла гарадзенцаў перавагі ў тэхніцы. Госьці, да таго ж, абралі вельмі эфектыўную тактыку гульні на контратаках, тры з якіх у першым тайме прынесьлі посьпех. «Карданы», не чакаўшыя такога ходу падзей, дзейнічалі занадта нервова. Сьведчаньнем гэтага стаў нерэалізаваны Юрыям Мазурчыкам пенальці. Аднак да перапынку адзін гол у вароты «Камунальніка» быў забіты. Навес Уладзіміра Касюка галавой замкнуў Сяргей Саладоўнікаў. У другім тайме гарадзенец Сяргей Кароза забіў яшчэ адзін мяч, але яго не хапіла нават для таго, каб узяць у гэтай сустрэчы хоць ачко. Такім чынам, «КФ» прайграў другую запар гульню ў чэмпіянаце і саступіў першы радок у турнірнай табліцы. Назаўсёды?

* * *

6-га верасьня ў адборачнай сустрэчы чэмпіяната Эўропы па футболе зборная Беларусі ў Ратэрдаме саступіла з лікам 0:1 галандцам.

В.ЛЮДВІКОВІЧ.

У сьвеце цікавага

ЧОРНЫЯ ДНІ

Яшчэ ў эпоху палеаліту наш прашчур прыкмеціў, што ў адзін дзень усё ў яго ідзе гладка, як па масьле, а ў другі - усё валіцца з рук. Але да прызнаньня такіх дзён ракавымі (чорнымі) было яшчэ далёка.

Здавалася, што гэтыя фатальныя чорныя дні павінны былі быць для кожнага чалавека свае. Аднак мудрацы старажытнага Усходу, якія кіраваліся месяцавым (лунным) календаром, а таксама эгіпцяне, жыцьцё якіх падпарадкавана сонечнаму календару, прыйшлі да высновы, што існуюць спрыяльныя і неспрыяльныя дні, адны і тыя ж для ўсіх людзей. Яны сьцьвярджалі, што посьпех ці няўдача дня залежаць ад знаходжаньня Сонца ці Месяца адносна да Зямлі.

Аб дабратворным уплыве Сонца на наша самаадчуваньне, а значыць і на посьпех нашых пачынаньняў пераконваліся мы ня раз. А вось на Месяц не зьвярталі ўвагі. З вялікім зьдзіўленьнем даведваемся са старадрукаў, што Месяц у гэтых справах значна важней, чым Сонца. Паміж тым, ці вісіць ён залатым сярпом ці круглым блінам, і значнасьцю асобных дзён месяца, нават гадзін існуе вельмі цесная сувязь.

Найчарнейшымі днямі года - гэта пацьвярджаюць усе крыніцы -стагоддзямі лічыліся 1 красавіка, калі нарадзіўся Іуда Іскарыёт, 1 жніўня - калі Каін забіў Авеля, а таксама 1 сьнежня, калі Садом і Гамора, два гарады ў Палясьціне, шырока вядомыя амаральнасьцю сваіх жыхароў, былі зьнішчаны землятрусам.

Не такімі страшнымі, але такімі ж няшчаснымі для нараджэньня зьяўляюцца, між іншым, два дні кожнага месяца. У працы пад назваю «42 няшчасьлівыя дні ў годзе, якія нейкі грэцкі аўтар яго Эгіпецкай Царскай Вялікасьці адкрыў і якія досьвед прызнаў веравгоднымі» зьмешчаны іх сьпіс. Так, у студзені нешчасьлівымі названы лічбы: 1,2,6,11,17,18; у лютым - 8,16,17; у сакавіку - 1,12,13,15; у красавіку - 1,13,15,17,18; у траўні - 8,10,13,17,30; у чэрвені -1,17; у ліпені 15,16; у жніўні - 1,3,18,20; у верасьні 15,28,29; у кастрычніку - 15,17, у лістападзе - 11,17; у сьнежні 1,7,11.

Днём, які ва ўсіх каляндарах лічыўся фатальным, была пятніца.

А што ж з панядзелкам? Для гэтае пары яшчэ многія не пачынаюць у панядзелак ніякай важнай справы, не адпраўляюцца ў паездку, нічога нікому не пазычаюць. Нават нязначныя страты ў гэты дзень лічаць кепскім прагнозам на ўвесь тыдзень. І наадварот, камплімент, атрыманы ў панядзелак, цэніцца больш, чым у іншыя дні. Чых у панядзелак усьпрымаецца, як чаканьне падарунка ці жаданага сюрпрыза.

Прызнаньне панядзелка асаблівым днём прыйшло з сярэднявечча і зьвязана з пэўнымі дзеяньнямі царквы. Каб прыпыніць у некаторыя дні частыя ў тыя часы разбойніцкія напады, царква пужала праклёнцам тых, хто ад заходу ў сераду да ўсходу сонца ў панядзелак дазволіць сабе насільле ці крывапраліцьцё. Таму панядзелак быў чакаемым разбойнікамі днём, калі пасьля пакутлівага дня іх перапынку ужо можна было зарабляць разбоем.

Абачлівыя людзі не адпраўляліся ў гэты дзень у паездкі, не наладжвалі гандлёвых зьдзелак, асьцерагаліся пазык, сядзелі, як мыш пад мятлою. І кожную ўсьмешку лёсу ў панядзелак лічылі вялікай нечаканасьцю і, як падзею незвычайную, дабратворным прадвесьцем на ўвесь тыдзень.

Мінулі стагоддзі, а панядзелкавыя забабоны засталіся ў некаторых да гэтае пары.

Паводле матэрыялаў замежнага друку падрыхтаваў Пятро ЖЭБРАК.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

АДЗІН СУПРАЦЬ ТРАІХ

Позьнім вечарам двое малайцоў падазрона «церліся» каля камерцыйнага шапіка па вуліцы Урублеўскага. І той, трэці, што аглядваючыся стаяў на цёмнай вуліцы, пэўна быў з іх кампапніі - яўна стаяў «на шухеры».

«Якія цяжкасьці? Выпіць ахвота?» - супрацоўнік міліцыі А.Барысік, які быў у адпачынку, наблізіўся да парачкі. У аднаго з іх за поясам прыкметна тырчэла масіўная рукаятка.

«Правальвай, мужык, бо...» Фраза абарвалася на паўслове, бо гаварун войкнуў і плюхнуўся на мокры асфальт, а імгненьнем раней туды ж, бразнуўшы металам, паляцеў і выбіты з яго рук абрэз.

Другі налётчык, які «не дагнаў» сітуацыю, пачаў пагражаць сяржанту: «Мужык, аддай абрэз!» Але - чарговы прыём і гэты «гопстопнік» таксама апыўнуся на зямлі. Калі падасьпеў той трэці, то і яго чакаў такі ж лёс - вільготны асфальт.

МЫ ПА АБ'ЯВЕ...

Менавіта з такімі словамі трое «муджахедаў» пераступілі парог кватэры навучэнкі хіміка-тэхналагічнага тэхнікума. Пасьля гэтага злачынцы адразу ж надзелі гаспадыні наручнікі і, пагражаючы пісталетам, патрабавалі ў пацярпелай каштоўнасьці, прыгатаваныя для продажу. Сьпіс украдзенай маёмасьці ўражвае: 12 залатых ланцужкоў, 8 залатых бранзалетаў, каля 30 шлюбных пярсьцёнкаў, 15 пар залатых завушніц і яшчэ некалькі адзінак каштоўнасьцей.

Відавочна, што рэкламныя аб'явы чытаюць ня толькі патэнцыяльныя пакупнікі... Нездарма ў блатным жаргоне вельмі папулярная прымаўка: «Усё тваё і Ваша - заўсёды было маё і наша».

ТРАГЕДЫЯ НА КАЛГАСНЫМ ПОЛІ

З набліжэньнем уборкі «другога хлеба» усё часьцей, звычайна ноччу, здараюцца выпадкі датэрміновай копкі бульбы. Адна з падобных спроб закончылася трагічна.

Ноччу на полі, недалёка ад Скідаля, двое вяскоўцаў заўважылі здабытчыкаў калгаснай бульбы. «Рупліўцаў» было таксама двое. Падчас высьвятленьня адносін адзін са злодзеяў выхапіў нож... У выніку абодва селяніна атрымалі колата-рэзаныя раны, ад якіх 20-гадовы трактарыст калгаса «Скідальскі» праз паўгадзіны памёр у бальніцы.

ВЫБУХ НА СЬВІТАНКУ

У пяць гадзін раніцы няўстаноўленая выбухная прылада спрацавала ў прыбудоўцы дома начальніка Воранаўскай мытні. На шчасьце, пацярпелых няма - пашкоджаны толькі цагляная сьцяна, ваконная рама і выбіта шкло.

ПАКІНУЎ ПОСТ

Раніцай 4 верасьня з паста Гарадзенскага памежнага атрада каля вёскі Глушнева пайшоў шэраговец Ю. За сьпіной у памежніка «Калашнікаў» з поўным ражком патронаў.

У.ДАНІЛОВІЧ.

ПАГОНЯ
Рэдактар МІКОЛА МАРКЕВІЧ
Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА"
Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.
Тэлефоны: (0152) 45-29-96, 45-41-83
E-mail: dimos@pagonia.belpak.grodno.by
BBS "FREESPACE" 0152-453-714
Газета выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.
Пры перадруку спасылка абавязкова.
Індэкс 63124.
Гарадзенская абласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул. Паліграфістаў, 4.
Заказ 3692
Наклад 8936 паасобнікаў.
Нумар падпісаны да друку 07.09.95, у 16.00